

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.

Pe un jum. . 14 "

Pe o lună . 2-40 "

Nrul de Duminecă

pe un an . 5 Cor.

Pentru România și

America . . 10 Cor.

Nrul de zi pentru Ro-

mânia și străinătate pe

an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA
Deak Ferencz-utca 20.
INSERȚIUNILE
se primesc la admnistr-
trație.
Mănușile publice și Locu-
șile costă fiecare ptr 20 fl.
Manuscripte nu se lu-
polază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

AVIZ!

Aducem la cunoștința tuturor abonaților noștri că la 10 Octomvrie vom începe încasarea abonamentului prin oficiile postale.

Rugăm pe toți aceia cari nu doresc să li-se prezinte chitanța de abonament prin poștă, să binevoiască a ne trimite abonamentul înainte de 10 Octomvrie, pentru a ne cruța cheltuell și muncă de prisos.

Adm. »Tribuna«.

Un spirit nou în viața politică și socială... a Sașilor.

Este natural, ca între mișcările sociale ale diferitelor neamuri, din aceeaș țară și de sub acelaș regim politic, să existe anumite momente de perfectă analogie. Căci aceleași cauze produc în mod firesc aceleași efecte. Ori cât de multe au fost privilegiile, hărăzite populațiunei săsești din Ardeal de către Regii Ungariei, starea excepțională nu s'a putut menține la infinit, căci prigonirile guvernelor au început să i tulbure liniștea cu încetul. Vedem acum din ziarele săsești, că opinia publică a nobililor coloniști e pe cale a recunoaște și a se desface din cătușele unor vechi preocupări și ruginite principii. Și ne grăbim a înregistra aceasta întâmplare, căci, fără a acorda elementului săsesc vre-o deosebită importanță politică în soarta acestei țări, cazul poate fi instructiv din alt

punct de vedere, — instruct.v pentru raporturile noastre.

Semnul de alarmă împotriva învechitului spirit de perseverare într'o politică moștenită, l-au dat mai întâi, cum se știe, tinerii sași din Brașov, în frunte cu expulsatul fost deputat Korodi. Cu ajutorul unei gazete, redactată de forțele tinere, ei au adus un ferment nou în discuție și au relevat toate defectele unei atitudini de izolare și de neactivitate. »Kronstaedter Zeitung«, ce e drept, nu și a menținut până la sfârșit vioiciunea în campania de răsturnare a bătrânilor sași guvernamentali, dar sămânța odată aruncată, ea a încolțit și se pare că astăzi toată generația mai tină din Brașov este emancipată de sub conservativismul celor vechi.

Acelaș proces s'a petrecut la Sibiiu, în capitala principală a culturii săsești. Aici sânt adunate toate comorile Sașilor, toate însemnatele lor capitaluri și instituțiuni. Și aici trona, în înțeles strâns al cuvântului, de decenii încoace, bătrânul Dr. Wolff, dirigitorul politic și economic al trebilor săsești, un bărbat, ce e reprezinta toate însușirile și prototipul vechii concepțiuni a politicii acestui popor. Dar spiritul nou a chemat și aici la viață elementele mai nouă, ridicate din sânul poporului. Este numai un an decând acești tineri au format o nouă grupare de Bürger-i, cu o gazetă proprie de propagandă, și, după un an de operațiune inteligentă, noul partid a răsturnat pe Drul Wolff dela conducere și ș'au făcut drum liber către alte idealuri.

Cine urmărește astăzi viața socială din Brașov și din Sibiiu, cum se manifestă ea prin întrunirile, cluburile și localurile publice ale Sașilor, va observa enorma schimbare ce s'a făcut. E parecă o muncă mai intensivă, cu scopuri mai lămurite și cu forțe mai concrete. A încetat toată somnolența și toată indiferența clasică și, în schimb, o viață proaspătă s'a înstăpânit peste mica ceată luptătoare.

Neapărat, la acest pas înainte, care ne poate servi de model, a contribuit foarte mult și literatura. În viața politică a Germanilor de altfel literatura a fost totdeauna un excelent promotor. Sașii au de cât-va timp un bun organ literar »Die Karpathen«, unde în mod franc își exprimă vederile asupra acestor nevoi de a preface opinia publică în favorul unor idei mai înaintate. Aici ei mărturisesc categoric, că viitorul lor trebuie să se razime pe ei înșiși și nu pe alipirea politică la maghiarism, iar conștiința lor înfrântă se poate înălța numai liberându-se de sub instinctele predecesorilor și numai evitând a mai conta cu privilegiile.

Sânt aceste vederi mai sănătoase și o probă de cinste în concepția nouă politică a Sașilor și cetim cu oarecare satisfacție mărturisirile lor.

»Starea de astăzi din orașele săsești — scrie numita revistă în ultimul ei număr — aduce o favorabilă schimbare. Nu mai e tăcerea vinovată de mai înainte, căci se simte un clocot de căzan pretutindenii. Până aci era pace și unire, ceace însă însemna

FOIȚA ZIARULUI »TRIBUNA«.

Hanul cu trei plopi.

Cum scapi din coveile pădurii Urșanilor, cam în apropiere de botul piscului, ajungi la »Hanul cu trei plopi« — o căsuță cu pridvor larg, spoită cu var, și ridicată în marginea șoselei ce duce la Drăgușani.

În fața hanului, se întinde o curte largă, îngrădită cu uluc, și plină cu trescot de vite, în care găinile scormonesc cât e ziua, după grăunțele ascunse pe supt cocenii și paiele rămase dela căruțașii care duc mărfuri cătră oraș.

Peste drum, se ridică treptat, treptat dealul Spârlenilor, din inima căruia muștește un izvor limpede ca lacrima, umbrit cu trei plopi urieși, cu ramurile îmbrățișate tocmai sus, în mlădiei adormitoare...

De cum intri pe porțile deschise n'apuci să cobori din trăsură, ori să iei șeaua de pe cal, că moș Trică te-a și întâmpinat din tinda casei cu vorbe bune, ținând o mână la chimir iar alta streășină deasupra ochilor.

Imi aduc aminte: Era într'o dimineață de primăvară. Plecasem de acasă pe la cântatul cocoșilor, iar în revărsatul zorilor coboram priporul Spârlenilor. Din spre pădure venea miros de flori și ierburi. Soarele se ridicase deasupra dealului, dogorind în mănunchiu de raze jucăușe; iar satul deșteptat din somn supt aripa dealului, fumega printre buchetele de pomi împodobiți cu flori albe.

Când am ajuns în curtea hanului, hop și moș Trică, se ridică din pătucul de blane, coperit cu velințe scumpe și așezate într'un ungher al pridvorului. M'a primit cu vorbele:

— Iar te aduce nevoia pe la noi, boierule. Ori te-a prins dorul de oraș, de lume, de sgomot. Așa-s tinerețele. Fără astimpăr. Azi ici, mâne în Focșani.

Și strigând cătră fiică-sa:

— Auzi Anușo, sai și doboară o mână de fin pentru cai.

În timp ce m'așez pe prispă la vorbă cu moș Trică, ochii, și gândurile toate mi-se înșirue pe urma Anușei, care se strecoară ca o suveică peste prilazul grădinei.

Și e așa de frumoasă! Floare a primăverii! A implinit de curând șaptesprezece ani. Cu părul negru și ochii vineți ca porumba; cu fața albă și obrazul rumân ca răsura; cu mijlocul mlădios ca o crenguță de calapăr, ce ochi ar fi văzut-o, să nu o placă pe Anușă? Ce inimă n'ar fi tremurat de doruri ucigătoare, de i-ar fi căzut odată dragă. Și mersese vestea de ea în sate depărtate: ba și la orașe chiar. Mulți schimbaseră numele hanului cu trei plopi în »Hanul cu fata frumoasă!...

Eu mărturisesc că ori de câte ori am poposit la acest han și am văzut-o pe Anușă, zile în șir, săptămâni dearândul am purtat o în minte, în suflet, în inimă!...

Odată am însoțit-o până la clăile cu fân. Era aproape de seară, o seară tristă de toamnă. Amurgul se lăsa pe văi și dealuri, topind jeratic de jale peste lanurile îngălbenite, peste frunzele arămiile...

Am întrebat-o:

— Ce făcău din sat și i mai drag, Anușo?

Mi-a răspuns întrebătoare:

— Nicl unul. Toți ls urăți și proști.

Vorbea așa de frumos, și era așa de cuminte!... Am prins-o atunci de amândouă mâinile și strângând o la piept, simțeam cum i se sbate inima peste inima mea înfrigurată!

Cât de frumos mi-a părut acel amurg de toamnă!...

Mirosul fânului și al pletelor ei se răspândea în juru mi, înfrățindu-se cu miremele îmbătătoare de busuioac și sulfină, ce se ridicau din sânu-i.

Într'un târziu l-am zis:

— Eu, și-s drag, Anușo? Vrei să fiu a mea? Să mergem colo departe... unde se topesc zările în umbra văilor; unde se îmbrățișează amurgul cu dumbrăviile; acolo să căutăm liniștea, fericirea?

Nu mi-a răspuns nimic. Ochii îi erau înecați în lacrimi. Sfioasă, cu obraji rumeni, s'a desprins din brațele mele, fugind ca o căprioară fugară, printre cireși înștruiți dealungul grădinii, din care picurau una câte una frunzele moarte!...

Parcă murise ceva și în sufletul meu!...

Trecură de atunci doi ani, în care timp n'o mai văzusem pe Anușă. Așa trec anii!... În neamărate rânduri oprisem căli la hanul cu trei plopi, dar n'a fost chip s'o pot întâlni. Ba era la oraș, ba la o cumătră, și niciodată la han. Plecam atunci spre casă și mai trist și mai îndurerat de cum venisem.

De multe ori seara, când răsărea luna, ori dimineața în revărsatul zorilor, mă prindea un dor

stare pe loc și indolență; acum însă avem mișcare, progres și luptă oțelitoare de brațe. Este ca o furtună în noaptea de primăvară și fulgere brăzdează văzduhul. Lăsați să se strice ferestrele, lăsați pe cei creduli și fri-coși să creadă că piere pământul și nu vă spăriați, căci nimic bun fără rumoare nu se face, pe cum o naștere nu se poate produce, fără dureri. Este prea adevărat, că Dr.-ul Wolff a căzut și că aceasta întâmplare este pentru noi, ca și demisiunea lui Bismarck pentru Germani. Dar spuneți drept, fost-a Germania atât de slabă ca existența ei întreagă să atârne de Bismarck. Ei bine, nu, căci atunci ea n'ar fi dăinuit mai departe!

Și întraltă parte cetim în aceeași revistă:

»Ajunsesem la acel nivel, încât se părea că e ridicol să mai vorbești de Sas, ca de un popor cultural. Formalismul cel mai sec în viața lui intelectuală și cele mai oribile diformități în amănuntele de virtute. Fraze umflute servesc drept simțire, iar critica dreaptă și necruțătoare e considerată ca pornită din invidie. O searbădă superficialitate în cunoașterea înțelesului real al lucrurilor și o oarbă supunere convențiilor umilitoare, — iată expresia tipică a lumii noastre în cei din urmă cincizeci de ani!»

Astfel glăsuesc Sașii despre ai lor și despre bătrânii lor cumiși. Și Sașii sânt cel mai cult popor și cel mai ocrotit popor dela noi. Și cuvântul acesta al tinerilor, plini de putere explosivă și de voință creatoare e ascultat în toate direcțiile. O vie tendință de reorganizare pornește pe toate tărâmurile, înlăturând cioturile și zguduind din letargie pe cei rămași capabili. Iar în timpul când cel mai lipsit de temperament popor dela noi își pregătește astfel noua bază a viitorului său, am putea noi oare să tolerăm în mijlocul nostru un curent de *sărire* a vieții noastre publice!

Aniversara anexării și Sârbii. Alaltăieri a fost aniversara anexării Bosniei la monarchia noastră, eveniment care a fost o catastrofală lovitură pentru aspirațiile pansă bești. Din prilejul aniversării ziarele din Belgrad au apărut, aproape toate, încadrate în negru și cu articole saturate de ură pentru monarchia habsburgică. Ziua de alaltăieri, spun ziarele sârbești e ziua de doliu pentru Serbia, pentru că i-s'au răpit două țări cari, în baza legilor firești eterne, li aparțineau. Poporul sârbesc nu se va împăca niciodată cu gândul răpirii Bosniei și ziarele fac apel, ca Sârbii să se pregătească neconștient, zi de zi, an de an, pentru marile războaie de recucerire. — Studenții universitari din Belgrad au organizat alaltăieri meetinguri, împotriva opreștei categorice a guvernului. Poliția a tolerat meetingurile și studenții au ținut cuvântări agitatoare în fața statuiei lui Mihael. Unul dintre oratorii tinerimii au profetizat, că eliberatorii Bosniei și Herțegovinei nu vor începe expediția de recucerire, trecând peste râul Drina, ci vor veni peste apele Dunării și ale Savel. Cuvântările războinice ale tinerilor au înflăcărat mult mult mea.

Contele Apponyi electorul lui Roosevelt? Nu de mult o știre ciudată și bizară a circulat în presa ungurească și a fost înregistrată și de noi. Se vestise adică, cu prilejul vizitei lui Roosevelt la Budapesta, că contele poreclit «goarna dela Jászberény», va pleca în America să agite, pentru reușita lui Roosevelt la viitoarea alegere de președinte în Statele Unite. Se pretindea chiar cu multă emfază și laudă-roșie, că vizita lui Roosevelt în Budapesta nici n'a avut alt scop, decît înduplecarea lui Apponyi pentru un asemenea rol celebru. Bineînțeles că nobilul Apponyi n'a desmințit nici pînă în ziua de astăzi svonul acesta bizar, desigur fiindcă se simțea adinc măgulit în orgoliul său de pretins orator celebru al Europei.

Dar iată că s'a găsit un autorabil naiv, în persoana redactorului fișuicei ungurești din America «Szabad-ság» care, — desigur pentru a face și mai mult eclat de acest acord al marului Apponyi — a avut nenorocita inspirație de-a se informa direct dela Roosevelt asupra adevărului știrii din chestiune. Și desigur n'a rămas încintat bietul, primind următorul răspuns:

— Roosevelt se simte foarte măgulit de telegrama ce i-ați adresat și drept răspuns declară, că svonul din chestiune e de-o proveniență atît de fantezistă și e atît de absurd, încît poate nu e vrednic nici de cea mai mică atențiune. Bine înțeles că contelui Apponyi nici prin minte nu i-a putut trece gîndul unei participări,

în interesul lui Roosevelt, la luptele electorale. Frank Harper (secretarul lui Roosevelt).

Contele Apponyi se poate felicita de acest perdat meritat și mai lipsește de acum numai o desmințire din partea lui ca fama oratoriei ungurești să fie pe deplin salvată.

O voce germană despre Ungaria. »Danzers Armees Zeitung« din Viena publică în numărul său din urmă un articol important despre chestiunea naționalităților din Ungaria. Înțărînd politica de maghiarizare și brutalitățile ei fără de număr, mai ales pe socoteala Românilor, ziarul militar austriac face următoarele constatări marcabile:

»De sigur că mijlocul cel mai practic pentru restabilirea păcii naționale în Ungaria și pentru răspîndirea culturii, sânt brutalitățile jandarmilor. Dacă aceste brutalități vor spori în măsura în care se pun la cale astăzi, preocupînd sistematic opinia publică, Maghiarii vor vedea în curînd lucruri cu totul neașteptate în locul păcii anunțate atît de solemn«.

Pentru ilustrarea părerilor sale »Danzers Armees Zeitung« înșiră săbătăcile mai nouă ale jandarmilor, exclamînd că »pînă și răbdarea de miela Românilor pacnici va trebui să dispară, după atîtea provocațiuni ale Maghiarilor«.

Ziarul austriac își încheie articolul cu aceste constatări prețioase:

»Barbaria ungurească e pe calea cea mai bună de a sili naționalitățile din Ungaria să se apere singure și de-a compromite cu totul reputația monarhiei în străinătate și mai ales în România. Procederea autorităților ungurești este cel mai sigur mijloc, de-a spulbera simpatia pe care Austria le mai are în regatul Dunărean. Se potrivesc oare aceste lucruri tocmai acum, cu necesitățile politice externe a monarhiei?»

Convocarea Reichsrathului austriac. »Prager Tagblatt« e informat că Reichsrathul Austriei va fi convocat înainte de 10 Noembrie.

Audiența lui Khuen. Din Viena se telegrafiază că ministrul președinte contele Khuen-Héderváry a fost primit astăzi, la orele 12, în audiență de către Maj. Sa. Audiența a durat mai bine de 1 oră. Contele Khuen a raportat Majestății Sale despre consfătuirile sale cu miniștrii comuni.

nebur de ducă, de ochii vineți. Mă duceau atunci gândurile pe priporul Spărienilor, și în mai puțin de-o clipă, eram la clăile cu fân din grădina hanului cu trei plopi. Aci stam de vorba cu Anuța, li spuneam câte toate, nimicuri dragi, pe cari nu i-le am roșit nici odată. Și mă depărtam de ea tîrziu, cu aceleași părerii de rău, ca în vremea de demult!...

Era în prima Duminică după Paști. De trei zile îmi fugeau gândurile tot la Anuța. N'am mai putut înfrînge puterea dorului și am luat drumul către Drăgușani. Pela prînzul mare aproplam de hanul cu trei plopi. Ploaie toată noaptea, o ploaie măruntă, tomatnică. După prînz însă, cerul se limpezise, păsărelele săltau voloase prin ramuri, iar soarele dogorea din înălțimi. Toată natura era veselă, înviorată!...

Cînd am oprit ca'i în fața hanului, am zărit curtea plină de lume gătită de sărbătoare, și o horă de curînd începută, creștea cu fiecare îns ce se prindea la joc. Florile săltau vesele; naiul flutera făcînd ecou vâlcelelor; iar cobza greoaie, ținea hangul cu îndemnul: zi mă, zi!...

Nu știu de ce mi a trecut atunci un fior prin inimă! Dar mai ales cînd am văzut pe moș Trică venind gătit spre mine...

Stam răzimat de aripa trăsorii, cu o mîna apăsându-mi inima, iar cu ochii țintă la hora care creștea mereu. M'a întâmpinat cu vorbele:

— Hai să bem un pahar cu vin. Azi sânt socru. Am măritat pe Anuța. Vină sus, de-o vezi ce mîndră e!...

Fiecare cuvînt îmi ardea inima, fiecare clipă îmi săgeta sufletul. Nu știu, ce am zis atunci. Simțiam numai un pustiu fără margini cum creștea în jurul meu, în mine!... Intr'un tîrziu l am răspuns:

— Iartă-mă moș Trică. Nu pot merge sus, mă grăbesc. Trebuie să apuc ora trenului. Plec departe... Adă-mi aici un pahar cu vin. Pe Anuța o văd altă dată...

În timp ce moș Trică venea cu plosca plină și cu lăutarul spre mine, simțeam cum mi-se înăbușe inima, cum mă înecă pînsul. Cînd am închinat, cu vinul, am înghițit și prinosul de lacrimi, ce nu le-am putut stăpîni să nu curgă!... Moș Trică m'a privit îndușat, și s'a depărtat de mine zimbîndu-mi negrăit de trist!...

...Și hora se lărgise cît curtea hanului, sălînd mereu în chiotele flăcăilor. Departe, alături de-un fiăcău spânatic, se legăna ușor, ca o frunză pe ramuri, Anuța, cu obrazii rumeni ca răsura, cu

ochii vineți ca porumba. Beteala de aur ce l încununa părul, scîrpa în bătaia scareului, ca visele dragi ce mi-au încununat odată sufletul!...

Tîrziu, am pornit în trapul cailor, ducînd cu mine în lume o inimă tristă și lăsînd în urmă un mînunchiu de iluzii moarte!...

Const. A. Giulescu.

Dări de seamă.

Di Angel și St. O. Iosif: Cireșul lui Lucullus, Minerva 1910. — Ioan Adam: Aripă tăiată, Minerva 1910.

Nu știu felul de-a lucra împreună al d-lor D. Anghel și St. O. Iosif; dar dacă e adevărat, că fiecare poezie, fiecare schiță și fiecare articol e izvorit din sufletul ambilor poeți, atunci, judecînd după volumul de față, unul aduce cu sine o fire mai mult *contemplativă*, iar celalalt o fire mai mult *meditativă*. Uaui adică, e deprins să privească mai mult în afară, culegînd formele sub care se prezintă viața, iar celalalt e deprins să se coboare în sine însuși, îndeletnicindu-se mai mult cu analiza interioară a stărilor sale su-

Fabrică de parchete,

Cluj—Kolozsvár.

Fabrichează orice parchete din sterjar și carpen pe fond de asfalt.

Lucrări de cherestrea în orice mărime, în lemn de stejar, carpen și brad.

Primește prelucrarea completă a dusumelelor.

Scrisori din București.

Nănțelegerile din sânul bisericii. — Incurojarea comerțului cu Anglia. — Cultura artistică în școli. — Inmormântarea lui N. Volenti. — Ant-versara proclamării regatului bulgar.

București, 23 Septemvre.

Cât va timp se părea că conflictul bisericesc, de pe urma cărui n'au profitat decât aceia, cari dătau prozeliti în sânul bisericii ortodoxe române, a fost aplanat, că certurile nu vor mai izbucni și liniștea se va întrona în biserică strămoșească.

Odată cu începerea activității politice, nănțelegerile din biserică au început a forma și ele obiectul unei vii discuții. Dușmanii Mitropolitului Primate și au reînnoit acuzațiunile în contra acestuia. Preoții din eparhia Romanului dau semne de neliniște. O simplă ordinațiune ministerială, prin care se oprește încasările cu discul în scopuri străine de biserică, a produs o adevărată furtună. Sfintele canoane sânt invocate arăși de cei nemulțămiiți. Se aduc în discuție chestii cari au fost tranșate de mult, cum e de pildă aceia a consistoriului superior bisericesc.

Spiritul de războie este alimentat de dușmanii bisericii, alimentat de unii inconștienți, cari nesocotind menirea națională a bisericii, în orbis la dispozițiile cutărui sinod ecumenic. Lupta se dă chiar în sânul bisericii.

Cei nemulțămiiți au scos un ziar, anume »România Creștină« redactat de preoții St. Păunescu și Fl. Drăghici, caterisiți în urma gravelor lor abateri dela legile bisericii. Intrucât acești foști preoți sânt conduși în primul rând de dorul de a-și răzbuna pe sf. Sinod, care i-a caterisit, ușor își poate oricine închipui violența cu care ei scriu în contra șefilor bisericii.

Orice dispoziție în conformitate cu spiritul nou, este considerată drept ateism. Toți aceia cari afirmă că biserică este în primul rând o instituție națională, sânt ocupați de ateism. Mai adăugând și la toate acestea și amestecul unor oameni cari speculează această stare de lucruri în vederea unor scopuri politice și ori și cine își poate închipui ce va fi peste câteva luni, dacă nu se vor lua din vreme măsurile pentru liniștirea spiritelor.

Și în timp ce se petrec toate acestea, pe sub acuns agenții propagandei străine lucrează. Canonul Baud, care a fost lăsat să intre în țară pentru a-și regula afacerile, de 15 zile petrece în București, deși terminul acordat era numai de cinci zile. Ce face agentul papismului în acest

timp la București își poate închipui ori și cine. Presa a început să protesteze în contra toleranței autorităților, cari îi lasă să petreacă în țară peste termenul ce i s'a dat. Protestul e cât se poate de îndreptățit. Căci nici odată mai mult ca acum prezența acestui individ în țară n'a fost mai primjdoasă.

Nu de mult dl. M. Orleanu, ministru al Industriei și al comerțului a început negocierile cu asociațiunea marilor importatori de cereale din Londra în vederea stabilirii unor raporturi directe de transacțiuni comerciale între exportatorii din Londra. Aceste negocieri sânt pe cale a se sfârși după dorința ministrului român. Marii importatori englezi au primit propunerea dlui Orleanu. În vederea stabilirii acestor raporturi, el au convocat la Londra o conferință, care se va ține pe la finele lunii lui Noemvre.

La această conferință vor lua parte toți marii exportatori de cereale din România, câte un delegat al Bursei din București și Brașov, precum și doi reprezentanți ai ministerului de comerț și industrie. Programul definitiv al lucrărilor conferinței se va stabili zilele acestea. Știrile despre aceste demersuri ale dlui Orleanu au produs o vie satisfacție în cercurile comerciale din România. În cazul când se vor putea stabili raporturi directe între exportatorii români și importatorii din Anglia, agricultura românească va scăpa de un greu impozit extraordinar, pe care-l plătește, sub formă de comision speculatorilor din Anvers și Rotterdam.

Mișcarea pornită astăprimăvară de unii profesori pentru dezvoltarea gustului artistic al elevilor de școală, ia proporții tot mai îmbucurătoare. Cultivarea gustului artistic în școli preocupă astăzi pe cei mai de seamă pedagogi. S'a înființat o societate compusă din profesori și oameni de litere, cari și au fixat un program de muncă, dela a cărui executare se așteaptă multe rezultate frumoase.

Membrii societății își propun a deștepta interesul elevilor pentru artă, prin conferințe, prin lecturi din marii autori români și străini, prin organizarea de audii muzicale, prin expunerea de tablouri ale pictorilor noștri de seamă sau a reproducerilor după operele marilor pictori străini. În chipul acesta educația sufletească a tinerelor generații se va face cu mult succes iar dragostea pentru frumos se va putea sădi în sufletele din vîrsta cea mai fragedă.

De-ocamdată societatea pentru cultivarea gustului artistic în școală și a început realizarea unor

puncte din program prin împodobirea câtorva sale de școală cu tablouri reproduse după cele mai însemnate opere ale pictorilor români și străini. Pe lângă folosul ce-l va aduce această inițiativă în ce privește cultivarea sufletului tinerimei, ea va contribui totdeodată la popularizarea operelor artiștilor noștri, cari, ca nicăiri, sânt așa de puțin cunoscuți. Ba mulți dintre ei sânt mai cunoscuți și mai apreciați în străinătate decât la noi.

Scopul este frumos. Realiza ea lui depinde însă de alegerea operelor și a autorilor, cari se vor recomanda tinerimei. Vor înțelege membrii numitei societăți că aici nu mai merge cu veleități de școală literară și artistică, nu mai merge cu simpatiile personale? Căci frumosul este frumos, ori unde s'ar manifesta el. Înclinând însă către anumite curente, ușor se poate întâmpla ca gustul pentru frumos al tinerimei, în loc de a se cultiva, să se corupă cu totul. Viitoarea activitate ne va dovedi, dacă numiții domni știu să aleagă calea cea dreaptă.

Astăzi a avut loc la Iași inmormântarea regretatului jurist și poet N. Volenti. Leșenii au ținut să-i facă o inmormântare cât se poate de frumoasă acestui ales f. u. al orașului lor. Numărul mare de coroane trimise de aceia, cari l-au iubit și l-au prețuit sânt dovada cea mai mare a simpatiilor de cari gingașul scriitor se bucura. La inmormântare au fost reprezentate toate societățile culturale din Iași.

Volenti a scris până în ultimul timp. În urma lui au rămas un mare număr de manuscrise, versuri și proză, precum și un roman, neisprăvit încă »Pentru o zestre«. E vorba că prietenii lui să editeze aceste scrieri, firește, după ce se va face cuvenita selecționare, într'un volum.

S'a împlinit ieri un an dela proclamarea Bulgariei ca regat. Bulgarii din București au serbat această zi cu toată solemnitatea. La biserică bulgară din Călcărași s-a oficiat un Te-Deum, cu care ocazie s'a arătat însemnătatea zilei. De remarcat este că autoritățile și guvernul român n'au fost reprezentate la această serbare. De asemenea nici membrii corpului diplomatic din București. Faptul pare a fi un răspuns la atacurile neîntemeiate ale presei bulgare față de România.

Correspondent,

fetești. Această îndoită atitudine artistică, izvoită din două temperamente deosebite, dar care se întregesc unul pe altul, se vedește aproape în fiecare schiță din »Ciresul lui Lucullus«. Citii »Povestea unei console, Scrisoare veche, Spovedanii și Pletate și veți vedea că toate aceste buci se datoresc unui suflet deprins să se cerceteze pe sine însuși, se datoresc unui om, care în fiecare clipă își analizează stările sale sufletești provocate de lumea din afară și caută să prindă acele legături tainice, cari unesc sufletul nostru cu sufletul vieții înconjurătoare.

Citii apoi »La țară, Din lumea Parcelor, În parcul Expoziției și În spital, — și veți vedea că aveți dinainte o rară putere de observație, care izbutește să prindă tot esențialul unei pri velști, toată semnificația unui colț din natură.

Pentru acești doi scriitori, peisajele din natură nu sânt de eât niște motive de gândire. Ei nu zugrăvesc natura de cât atunci, când prin această zugrăvire au prilej să exteriorizeze o anumită stare sufletească a lor, personală, sau să releveze existența unui spirit invizibil, care pân-dește la spatele felurilor forme și întrupări din natură.

Nu ne sfim, prin urmare, să afirmăm că d. ni Anghel și Iosif încearcă, cu mult succes, o lăr-

gure a orizontului de inspirație, făcând din sufletul lor propriu un câmp de cercetare și de analiză intimă. O mare parte dintre scrierile noștri de azi s'au lăsat prea mult robiți de întâmplările lumii externe și din această pricină literatura descriptivă s'a întins ca o adevărată molimă.

Astăzi însă, se accentuează tot mai mult tendința de a strămuta obiectul observației din afară înăuntru, dând naștere acelei literaturi de ordin intim, răzimată pe cercetarea vieții interne.

Dacă la această însușire de fond, adăugăm însușirile de plasticitate și de precizie ale formei, am spus tot ce alcătuiește valoarea ultimel cărți a d. lor D. Anghel și St. O. Iosif.

»Aripi tălate«, s'ar putea numi, acest volum de schițe al domnului Adam, un carnet personal de observații. Simple fapte, auzite sau văzute, sânt însemnate și povestite. Fiecare fapt însă e însoțit de o reflecție, de o interpretare — și aici stă toată valoarea acestui volum.

Nu cred, prin urmare, că s'ar putea face spirite pe socoteala subiectelor tratate de dl Adam. Multe din ele sânt banale, — e drept, dar tocmai faptul, că dl Adam a izbutit, ca dintr'o banalitate, dintr'o privesc obişnuită, dintr'o în-

tâmplare s'implă să smulgă o semnificație, un înfeles superior, alcătuiește meritul artistic al D-sale.

Sânt lucruri, vedeți, care printr'o continuă repetare ajung să nu ne mai impresioneze de loc. Ele ne-au impresionat la început, când le-am văzut, sau le-am observat pentru întâia oară: după câțva timp însă, simțurile noastre nu mai încearcă nici o plăcere, nici o mișcare și nici un interes în fața lor. Aceste lucruri au trecut, pentru simțurile noastre, în domeniul banalității. Artiștii însă sânt înzestrați cu aceea minunată însușire de a transforma banalitatea, de a o pune într'o lumină nouă, împrumutându-i strălucire și relief. E o banalitate, de pildă, să spui că există roiuri de fluturi și de gândaci, care în timpul nopții se năpustesc spre lumină, și dl Adam se oprește la un asemenea fapt. Faptul însă e ridicat la o frumoașă înălțime simbolică. Citii apoi mai departe »Amăgire, Mărire și cădere, Drumuri greșite, Păcatele părinților, Ipopotama, Răscoalele fărâncăști și Măudra, și veți vedea, cum unele lucruri foarte simple, dacă sânt interpretate artistic, pot căpăta perspectiva largă a celor mai frumoase simboluri.

C. S. F.

NEUMANN M.

croitor pentru domni,
Innisorul curții ces. regale și cameriale.

Magazin de haine
pentru bărbați, copii și fetițe
IN ARAD.

Revoluția din Portugalia.

Revoluția din Portugalia s'a terminat. Pretutindeni în țară proclamarea republicei a fost salutăată cu entuziasm. Rând pe rând trec în tabăra revoluționară și cei din urmă ofițeri rămași credincioși Regelui detronat.

Republica a fost recunoscută și în mod oficial. Spania a fost cea dintâi putere care a recunoscut republica, a urmat apoi Anglia și Franța, ai cărei reprezentanți în Lisabona au făcut vizite șefului noului guvern.

Familia regală a părăsit Portugalia pe vaporul »Amalia« și a sosit la Gibraltar.

De-acum începe munca de reorganizare.

Cursul luptelor.

»Daily Cronicle« primește din Lisabona următorul raport amănunțit despre revoluția de Marți: Masele mari ale populației au rămas apatice și numai în număr disparent au luat parte la lupte. Trupele credincioase Regelui, mai ales garda municipală, au luptat 30 de ore cu mare vitejie, mai ales că erau în număr neînsemnat și conduși de ofițeri lipsiți de entuziasm. Mulți ofițeri erau în taină înțeleși cu republicanii, în tabăra carora în cele din urmă au trecut toate trupele.

Răscoala din seara de 3 Octombrie, Luni, a fost suprimate. Republicanii s'au dus numai decât în cazarma de artilerie și la apelul lor artileria s'a răsculat. Ofițerii au fost arestați și s'au distribuit arme și muniții la cetățenii republicani. Conform unui plan chibzuit înainte au ocupat cu 4 tunuri o poziție strategică însemnată. Și celelalte trupe au trecut apoi în tabăra revoluționară, înainte de ce guvernul ar fi avut vreme să mobilizeze întreaga gardă municipală. Comandantul de piață al Lisabonei și mulți ofițeri în noaptea în care a izbucnit revoluția erau în Cascaes, unde Regele dase un banchet în onoarea președintelui Braziliei, mareșalul Hermes de Fonseca. Lipsa aceasta a comandantului a mărit și mai mult zăpăceala și dizordinea trupelor regești. În vremea aceasta au sosit în oraș ofițerii marinei și trecând, călări pe cai de birje prin trupele regești, au ajutat trupele revoluționare și au luat ei conducerea lor, care fusese până acum în mâinile revoluționarilor civili.

Lupta a dăinuit întreaga noapte de Luni spre Marți. În zori de zi, revoluționarii s'au îndreptat înspre palatul regal *Necessidades*, unde a fost primit de infanterie în salve vehemente, cari i-au silit să se retragă în dizordine, lăsând în urma lor mulți prizonieri. Până la răsăritul soarelui, marinarii au arborat pe cazarmile de marină drapelul republican și, împărțiți în mai multe detașamente, au pornit înspre palatul regal. În același timp trei vase de război au arborat drapelul republican, salutând arborarea lor cu salve de tunuri. Pe bordul vasului »Dom Fernando II« s'a desfășurat o luptă crâncenă, în cursul căreia drapelul republican de repețite ori a fost coborât. Chirasatele »Sao Rafael« și »Adamastor«, cari trecuseră la republicani, s'au postat în fața vasului amiralității »Dom Carlos I«, pe care filia încă drapelul regal. Chirasatele au plecat apoi la Alcântara, de unde au început să împuște asupra palatului. A doua împușcătură a nimerit drapelul regal, sfărâmându-l. Celelalte împușcături n'au nimerit.

Regele Manuel a observat bombardamentul cu cel mai mare sânge rece și la început cu nici un preț n'a voit să părăsească palatul. Când în cele din urmă s'a hotărât s'o facă, și a aprins zimbriud o țigară. Fuga a avut un caracter umilitor, mai ales că Marți dimineața revoluționarii îi adresase un ultimatum, provocându-l să-și dea demisia până la orele 4 d. z.

În vremea aceasta trupele credincioase Regelui aduseseră tunuri în piața Dom Pedro. Două

împușcături au nimerit chirasatul »Sao Paolo«, care numai decât s'a retras. Celalalt chirasat a început bombardarea citădelei »Sao Jorge«, a cărei garnizoană s'a predat arborând drapelul republican.

Într'aceasta, noaptea în strade se dase o luptă sângeroasă de artilerie între trupele regești și revoluționare. Trupele regești au avut succese și au profitat de întunecime ca să-și întărească pozițiile. Lupta aceasta a durat noaptea întreagă. De pe coperișul otelului corespondentul englez a văzut cum chirasatele »Adamastor« și »Sao Rafael« au luminat golful cu reflectoare puternice până au găsit vasul »Dom Carlos«. Reflectoarele au luminat vasul întreg, pe care se zări un grup de ofițeri. În același timp chirasatele au dat mai multe salve de foc, omorând ofițerii de pe ultimul vas de război credincios Regelui.

Marinarii și vasele de război au hotărât lupta în favorul republicanilor.

Noaptea de Luni.

Zarul monarchist »Diario Noticias« din Lisabona, numărul apărut Marți dimineața, scrie următoarele despre începuturile revoluției.

Ora 1 dimineața. Se aud împușcături de vapoare dela Campolide. În oraș mai circulă birji, dar se observă concentrări de detașări grăbite de trupe.

Ora 1 și 20 minute. Se aud împușcături dese. Regimentul de infanterie n-rul 16 a părăsit cazarma sub conducerea ofițerilor de marină. În toate stradele sînt trupe. Se aud împușcături de tunuri de pe vasele de război.

Orele 2 dimineața. În palatul regal se află un regiment care dispune de mitraloze. O companie a gardei municipale părăsește cazarma.

Ora 3 dimineața. Civiliști au plecat în automobile la cazarmile armatei continentale pentru a răscula garnizoanele. După o luptă scurtă au fost alungați.

Orele 3 și 35 minute. Se zice că echipajul chirasatului »Sao Rafael« s'a răsculat. Banca Portugaliei e pazăită de trupe.

Orele 4 și 30 minute. Miniștri s'au întrunit în consiliu.

Aici se termină raportul.

Fuga familiei regale.

Lisabona, 7 Octombrie. Guvernul provizoriu știa despre toate momentele fugii Regelui și a luat dispoziții întinse ca nu cumva să i se întâmple ceva. De planurile republicanilor știa și ministrul Angliei și un alt membru al corpului diplomatic.

Întreaga familie regală: Regele Manuel, reginele Amalia și Maria Pia, cum și infantele Alfonso au găsit refugiu pe iahtul »Amalia«, cu care au plecat la Gibraltar. În cursul bombardamentului palatului, Regele Manuel a părăsit palatul pe o poartă dosnică și a plecat la Mafra, de unde înconjurat de 20 călăreți s'a imbarcat la Eriteira, pe o barcă, care l-a condus pe iahtul »Amalia«.

Gibraltar, 7 Octombrie. Iahtul »Amalia« a sosit cu familia regală în port. Guvernatorul englez s'a dus pe bord pentru a saluta pe regele Manuel.

Recunoașterea republicei.

Lisabona, 3 Octombrie. Orașul e liniștit ca și înainte de revoluție. Proclamația noului guvern e primită cu simpatie. Anglia, Franța și Spania au recunoscut republica.

Întreg corpul diplomatic, în frunte cu decanul lor, ambasadorul Greciei, au făcut vizite la membri guvernului provizor.

Trei mil de morți.

Lisabona, 8 Octombrie. În republica Portugaliei domnește iarăși liniște și ordine. S'a început înmormântarea jertfelor revoluției. Numărul morților e aproape 3000, mai

mare parte gardiști din garda municipală și cavalerie. Toate regimentele au trecut la republicani. Azi regalitatea nu mai are nici o armată.

Programul guvernului.

Programul noului guvern, în lineamente generale, e următorul:

Laicizarea și promovarea instrucției publice;

desvoltarea și reorganizarea armatei continentale și maritime;

garantarea independenței judecătorilor;

despărțirea bisericii de stat;

organizarea creditului.

Guvernul provizoriu va sta la cârmă cel mult trei luni de zile.

Tricolorul românesc *)

Și dacă ar mai fi trebuință de vre-o probă că colorile vânat, roșu, galben au fost colorile Ardealului, înainte de diploma împ. Maria Theresia cu multe secole, ne o spune mai clar ca lumina soarelui decretul regesc din 9 Februarie 1874 în următoarele cuvinte: »Conținutul și forma scutului Ungariei și a singuraticilor țări, cari constituiesc statul maghiar, la statorit uzul legal de mai multe secole, pe baza dezvoltării istorice milenare.

Descrie apoi cu deamănuntul scutul Ungariei împărțit în patru câmpuri, în care sînt cuprinse țările ce se sînt de coroana sf. Ștefan. În al patrulea câmp e scutul Ardealului, cu colorile roșu, vânat, galben. În scutul Ungariei crucea e românească, cu talpa (textul: »român iz'ésü ugynevezett talpa:kereszt«).

Decretul regesc demândă: »În toate actele de stat, care privesc exclusiv țările coroanei ungueresti, ce vor emana în numele regelui și se vor prevedea cu subscrierea sa, pe viitor astfel de sigil să se întrebuițeze«.

Am lăsat să se cerceteze în muzeul din Budapesta, unde credeam că se păstrează steagurile, cari au fost purtate la încoronarea regelui și cu ocazia unora serbărilor milenare; scopul îmi era să mă conving în ce ordine se găsesc colorile Ardealului pe acele steaguri; dar în muzeu nu se păstrează. Eram curios să văd, că oare nobilimea maghiară mai avea cunoștință despre ordinea colorilor ardeleni.

Curiozitatea mea era îndreptățită, pentru că însuși regele ne spune după încoronare, în suscitatul decret că: »În timpul mai nou, scutul țării, atât în înfășoșarea singuraticilor elemente, cât și în compunerea acestora, s'a depins în modul cel mai variat și defectuos, din care cauză, în privința autenticității picturii scutului țării, a început a domina părerea nesigură și dubietate etc.«

Să ne mai mirăm că la adunarea din Blaj în 15 Mai 1848 a purtat nu știu cine un steag: roșu, alb, vânat, crezând că e românesc; iar Maghiarii în dieta din Cluj, l'au declarat de steag muscălesc. Ba că până în ziua de azi foarte puțini ardeleni știu — dacă într'adevăr știu — că colorile Ardealului au fost și sînt: vânat, roșu, galben. Chiar și guvernatorul Ardealului principele Schwarzenberg, în a. 1852 când cu venirea regelui în Ardeal, a ordonat arborarea steagului: roșu, vânat, galben, în credință că aceasta ar fi ordinea colorilor Ardealului.

Atâta e tot ce am putut descoperi în bibliotecile patriei. Dușmanii neamului românesc se poartă cu ură nespuse față cu colorile românești, nu numai la noi, dar și în Bucovina. Am cetit cu mare disgust persecuțiunile ce au îndurat frații noștri din Bucovina pentru steagul cu trei colorii românești. Eu ca om bătrân și pățit, sînt

*) Vezi »Tribuna« nrele 201, 205.

Cei cari
doresc : **mobile**

bune,
frumoase,
ieftine,

să se adreseze cu toată încrederea fabricanților de mobile
Székely și Réti
din Marosvásárhely,
(Piața Széchenyi 47).

La cerere prezentăm și în provincie bogata noastră colecție. La înțelegere aparte expedim franco în ori-ce parte a Ardealului. - Atelier de primul rang.
— Mare asortiment de —
trusouri pentru mirese.

de părere, să nu se expună poporul la persecuțiuni; să nu facă fără voie pe voia »streberilor«, cari trăiesc din suspiciuni și denunțări.

Să nu se motiveze cu aceea, că sânt colorile de pe steagul Ardealului, ceea ce nu-i îndreptățește pe Bucovineni să poarte astfel de steaguri.

După contopirea Ardealului în Ungaria (1868), nici pe Românii ardeleni nu-i mai suferă să se folosiască de asemenea steaguri, cu toate că în scutul Ungariei se găseseră împreună prin lege insigniile tuturor țării de supt coroana sfântului Ștefan, astfel și scutul Ardealului cu colorile sale. Dar frații noștri din Bucovina n'au trebuință să se folosească de astfel de motive. Bucovina ca țară își are steagul său cu colorile: vânăt și roșu. Are însă tot ca țară scutul său în treicolori naționale, anume: tot pe steagul țării: vânăt și roșu, în mijloc este un cap de zîmbru firos (bour-bosurus), apoi trei stele mari de aur: una de-asupra capului, alta de-adreapta, iar a treia de-a stînga capului. (Vezi »Landeswappen und Landesfarben«, von Dr. Karl Lind)

N'are de a face nimic că scutul se ține de hămidică, vorba e să îi conștientiza națională vrea și deșteaptă, și să te desfășezi în »scutul nostru tricolor«. În ce formă și-se prezintă, e un de tot secundar; iar în forma arătată ești în »adul legii«, nu te poate oprî nimeni. Și încă ceva: scutul acesta e un document, că Bucovina nu e nici țară nemțască, nici țară muscălească, sau rutenească ci e țară românească, ruptă din Moldova.

Poporul n'are să se ocupe de steaguri, n'are să se expună la persecuțiuni, are însă: să cultive printru strămoșesc cu colorile naționale, are să înă cu sfială la tot ce e național, pentru că: »Așa curge, pietrele rămân«. Apoi prin scrieri în limbaj atrăgător, la înțelesul poporului; mai ales prin conferințe publice și reprezentări teatrale de conținut național, să se promărească caracterul, moralitatea, virtutea cetățenească, cu un cuvânt »omul ideal«; apoi să se scrie, fără milă și cruțare, cei »cu doi bani în trei pungă«. Cei ce s'au făcut »coadă de topor«. Răul ce-l face cineva neamului său, trebuie fără milă și mult mai aspru pedepsit, decât lejuria ce-l face străinului, al căm moralitatea publică e sacrificată.

În scutul, în armele familiei mele, din secolul al XVII, încă se găsesc colorile naționale, dar abstrăgând dela aceasta, pe mine mă leagă o foarte »scumpă« amintire de aceste colorii. Era la anul 1865, d'eta era convocată la Cluj, pe baza legilor feudale din anul 1791, să se pronunțe în chestia unirii Ardealului cu Ungaria. Alegătorii maghiari s'au adunat în curtea comitatului, având mai multe stegulețe de pânză, cu colorile Ungariei. Alegătorii români, în număr complet, în vestiminte sărbătorești, tot acolo s'au adunat; aceștia aveau un singur steag, impozant de mare și frumos, de mătășă, cu colorile Ardealului. Mi comărdasem eu, ca candidat de deputat al Românilor. Alegătorii români în frunte cu mine, care eram supremul funcționar al comitatului, am protestat în contra d'etel. Urmarea fu, că în loc să fi fost eu numit secretar la cancelaria curții regale în Viena, precum fusese propus de către guvernul ardelean, am fost — precum era de prevăzut — trântit în penzie, prin care mi-s'a nimicit viitorul.

Eu adică eram pătruns până în adâncul sufletului meu, de adevărul cuvintelor genialului Bălcescu și Golescu, exprimate cu un sublim entuziasm de repețe-ori, în casa părinților mei în anul 1849: »Până când un popor nu e constituit ca națiune, n'are ce face cu libertatea«.

În această a mea credință n'am stat un singur moment la îndolă de a-mi face datorința, chiar cu jertfirea viitorului meu și al copiilor mei. Am făcut deci noi alegătorii români, întocmai ceea ce făcuseră deputații maghiari la anul 1863 față cu d'eta din Sibiu.

Care-mi fu mirarea, că: alegătorii români din celelalte municipii n'au făcut asemenea. (vezi »Memoriul meu part. VI pag. 74, 78, apoi 159 și urm.)

Mă resum și zic: Originea colorilor Ardealului se pierde în negura vechimei timpilor seculari.

În scutul Ardealului, acele colorii au, precum reiese din decretul regelui, un trecut istoric milenar.

Pentru poporul român însă, acele colorii sânt o sfântă moștenire din Dacia Traiană, și au un trecut istoric de două milenare.

Sibiu, în Decembrie 1901.

Iosif Sterca Șuluțu.

Adunarea despărțământului Săliște al „Asociațiunii“.

În comuna Vale, care își trăiește traiul mornit în leagănul verde al dealurilor sa'e, nu departe de Săliște, și-a ținut despărțământul Săliște al »Asociațiunii« adunarea anuală, obișnuită în 2 Octombrie a. c. — o adevărată sărbătoare culturală împreună cu expoziție de poame și țesături românești...

Întă ne adunați într'o înfrățire pitorească: domni și țărani, băbați și femei, tineri și bătrâni din localitate și de prin satele împrejurătoare pe pajisă verde dinaintea școlii românești într'o zi senină de toamnă.

De jur împrejurul comitetului reprezentat prin domni: Dr. Nicolae Calefar directorul despărțământului, Petru Drăgăts, Dumitru Lăpășat, Dr. Ioan Lupaș, I. Agărbiceanu, Antoniu German ș. a. 300—400 de inimi românești palpitau în așteptarea vie a desfășurării frumosului program. Doar în Vale — spun tinerii — de când sânt ei, nu s'a văzut atâta bogăție de domni veniți anume să stea de vorbă cu țărani, veniți cu inimi binevoitoare și cu gândul de ai lumina.

Directorul de mulți ani al despărțământului Dr. N. Calefaru — o inimă tără într'un venerabil bătrân împodobit cu cărunțetele unei vieți muncite și conștientoase — conștient și neobosit ș'acuma deschide adunarea printr'un discurs călduros și potrivit latru toate pe înțelesul poporului.

Dr. Antoniu German, secretarul desp. cetește raportul general, din care am putut desluși, că acest despărțământ a fost unul din cele mai active. În anul 1909 și 1910, ani grei, anii luptelor pentru biserică și școala cărturarilor despărțământului n'au stat cu mâinile în sân, ci au lămurit poporul rostul bisericii și al școlilor noastre și alte chestiuni ardente. În 14 comune aparținătoare protopopiatului Săliște au ținut prelegeri populare și anume: 20 de conținut religios, moral și social; 6 despre școale; 13 de conținut istoric, 10 economic, de igienă populară și chestiuni de drept; 3 despre negoțuri, meșteșuguri și tovărășii, 1 cu s.hiopticonul (tablouri biblice.

Prelegătorii au fost: 14 proști, 11 învățători, 1 medic, 1 avocat, 1 profesor și 3 studenți. Toți — după puteri — luptă bună au luptat. Tot așa înainte!

Cu sprijinul material al celei mai înalte societăți de cultură românească stăm însă mai rău. Sânt prea puțini membrii ei, din cei mulți, cari pot să fie. Domnul Dumitru Banciu într'un avânt de nobilitate pornire — condamnt lipsa unui imbold sufletesc, care să mănă pe mai muți în și reagul membrilor »Asociațiunii«. Astfel fac Bohemii — zice d'sa — cari cu zecile de mii se înscriu ca membrii ai societăților lor culturale, iar pe cei nemembrii îi înșterază cu disprețul.

Propune purtarea a unui cât de modest insigniu, stabilit de comitetul central, ca în conveniriile noastre zilnice să cunoaștem, cu cine ne facem de lucru, să ocolim pe cei neînșcriși și încetul cu încetul să ajungem acolo, ca aceștia întârziți al vremii să nu se poată ridica la locuri de cinste în viața noastră constituțională.

Urmează prelegerea istorică a dlui protopop Ioan Lupaș: »Din trecutul comunei Vale«. În această conferință de un colorit local, îmbrăcată

însă în halna expunerii v'oaie, trece pe dinaintea ochilor noștri sufletești icoana cam nelămurită din cauza lipsei de izvoare, a vieții dintru început a acestei comune dăinuioare din timpul craului unguresc B. la al IV-lea, icoană, pe care cu cât ne-o apropiam mai tare de veacul al XVIII-lea, cu atât deslușeam în ea mai bine starea economică-culturală a acestei comune. Ne arată — pe baza documentelor găsite în arhiva comitatului — suferințele vălenarilor și luptele lor dârze, pilduitoare urmașilor, purtate împotriva sbirilor sași, hrăpareți după dijme mari, cari veneau pe capul bieților oameni și ca împărțitor de dreptate ca în realitate să nu desmintă oftatul poporului român:

»Cine împarte, parte și face«.

Au urmat apoi câteva clipe de murmur, în cari amintirile scormornite din tezaurul trecutului nostru treceau din gură în gură, trezind conștiințele și îmbogățind mințile cu învățăminte pentru viitor.

Iar se face liniște. Preotul și povestitorul cu graiul dulce și convingător Ioan Agărbiceanu reia fiul poveștelor mândre. Ne înfățișează în mod minunat urta și ruginita salbă a »Credințelor deșarte«: Strigoii, se-barea Joilor, vâlva băii, pascăleri, ursita, ielele, credința despre iad și diavoli ș. a. ce a'arnă și azi ca un semn de rușine de grumazul poporului mărginean și de aiurea. Le arată ca pe niște scornituri ale unor creeri răsfațați de babă fleacă, ori ca pe niște rămășițe din credința în mai mulți dumnezei a strămoșilor noștri Romani amestecate cu reaua înțelegere a învățăturilor evangheliei creștine. Îndeamnă poporul, ca să se lapede de ele ca de niște lucruri, cari numai spre fală nu-i servesc în fața străinilor, ba jignesc și dumnezeirea.

Mulț au desfătat ochii vizitatorilor și întrecerea țesăturilor românești cu broderiile moderne mai palide ceva și a poamelor, aranjate cu pricepere într'o expoziție de părintele Iftu, domni învățători Chioariu și Tipuriță și de harnicul notar G. Salomie. S'au împărțit premii expunătoarelor de țesături — nu știu dacă și lucrătoarelor celor mai dibace a lor; — școala din Vale a fost premială pentru poame.

Urmând glasului de alarmă s'a înscris o frumoasă ceată de membrii noul cu suma de 412 coroane.

S'a reales — cu excepția caserului și a secretarului înlocuiri prin Ioan Schitea și Valeșu Pană — comitetul cel vechiu augmentat cu Dr. Ioan Lupaș, ca vice-director și Ioan Agărbiceanu.

Apoi banchet...

Cronicar.

Chestiuni și lupte naționale.

Formarea unui partid socialist cehesc. Congresul internațional al partidului socialist din acest an a fost teatrul unei aprige lupte între partidul socialist central din Austria de o parte și între delegații cehi ai acestui partid de altă parte. Delegații cehi au reprezentat ideea naționalizării socialismului, cerând ca partidul internațional socialist să-i recunoască cehilor dreptul de a se organiza deosebit pe bază națională și nu într'un partid general socialist al tuturor popoarelor din Austria.

În alte cuvinte ideea naționalismului s'a ciocnit cu ideea internaționalismului în sânul partidului. După o lungă discuție cehii au fost bătuți, nu cu argumentele ci cu votul majorității care a osândit tendința de naționalizare. Hotărîrea asta nu trebuie să mire pe nimeni. Majoritatea delegațiilor venind din state naționale, nu are simț și înțelegere pentru luptele naționale, din statele poliglote ci vrea să silească pe toți socialiștii din sânul aceluiaș stat la organizare centrală și internațională. Ea crede că autonomia națională a partidelor socialiste ar însemna distrugerea solidarității economice internaționale și consfășirea ideii de rivalitate națională între socialiști, pe când aici în realitate nu poate fi vorba decât de egalitate nu de rivalitate națională.

Am onoarea a atrage atențiunea on. public asupra noului meu atelier cu instalații electrice, **Edificiilor și mobile** în care primesc orice lucrări din ramul acesta. Scopul de căpetenie mi e să furnizez cele mai bune lucrări, pe lângă prețuri ieftine și serviciu culant.

Depozit permanent de mobile gata.

Cu stimă:

SZÉLES SÁNDOR, tâmplar artistic.

Oradea-Mare, Hármas-utca 5—7. Telefon intra și extra urban 992.

Hotărîrea congresului internațional nu a putut fi decât o izbândă aparentă și efemeră a ideii de internaționalism. Tendința naționalizării e prea puternică și răsare nu dintr'o simplă rivalitate ci dintr'o adâncă trebuință organică și firească de viață națională. Ea nu a putut fi înăbușită printr'o simplă hotărîre a unei majorități incidente și străine de luptele și problemele naționale din statele poliglote.

Pentru aceia după congresul socialist s'a ivit între socialiștii cehi un puternic curent de desfacere și rupere de partidul central austriac. Intre presa centralistă (internațională) și cea națională cehască a partidului socialist a izbucnit un război aprig. Ziarul socialist cehesc *Rovnost* din Moravia amenințase încă mai de mult cu ruperea de partidul central. Acuma vine ziarul *Proletar* al socialiștilor cehi din Brünn și publică un apel către muncitorii cehi de a se desface de conducerea centrală din Viena a partidului. Centraliștii răspund la asta cu amenințarea că vor caterisi pe toți cari vor urma acest apel.

În același timp se anunță că sindicatele socialiste cehăști, sprijinite până acuma de centrala din Viena vor să se rupă de partid și să formeze un partid național cehesc.

Dat fiind puternicul sentiment național al poporului cehesc, aceste tendințe vor duce probabil la o rupere deplină de partidul central și la înființarea unui partid național cehesc atât pe terenul politic cât și pe cel sindical. Falsica ideie internațională va suferi un nou eșec și se va pierde din nou teren în sânul celei mai cosmopolite mișcări a socialismului. Iar ideia națională cea »reacționară« și »înbătrânită« cucerește nou teren și urmează a-și cere drepturile ei imprescribibile până și în sânul socialismului.

Progresele polonilor în Germania. În cursul celor 5 luni din urmă polonii din Germania au cumpărat dela Germani 50,000 de *Morgen* (un *Morgen* 0.26 hectare, va să zică 50,000 de *Morgen* cam 13,000 de hectare) de pământ în preț de vre-o 17—18 milioane de mărci. Politica de germanizare are deci tocmai efectul contrar al întăririi economice a polonilor.

Dezbinările naționalistilor eghipteni. S'au împlinit 28 de ani de când englezii au ocupat Egiptul. *Arabi Paşa*, șeful rezistenței naționale, fusese bătut la Tell-el-Kebir și surghiunit pe insula Ceylon de unde se putu întoarce numai în anul 1901. Multe lucruri se schimbaseră de atunci, dar mișcarea națională nu a încetat. Dimpotrivă a crescut. Congresul junilor eghipteni la Paris a fost interzis, dar ei s'au întrunit la *Bruxela*. În sânul poporului eghiptean, ce i drept, s'au format trei tabere, una radicală care cerea independența deplină prin revoluție, alta care dorește întâi să dobândească *constituția*. Aceste două au altă tactică, dar urmăresc același scop în definitiv: independența Egiptului. Tabăra a treia e a trădătorilor, cari se împacă cu stăpânirea engleză. Această neunire a eghiptenilor e în folosul englezilor. Frânele stăpânirii engleze nu mai sânt atât de întinse ca înainte, căci lupta dintre cele trei tabere slăbește puterea mișcării naționale.

O dovadă că la mișcările naționale, mai mult ca la orice mișcare, e nevoie de un *singur partid* și că așa zisa »bifurcație« a partidelor, propusă și la noi de dl Babeș și alții e greșită.

Naționalitatea orașului Viena. Afirmațiunea naționalistilor nemți cumcă Viena este expusă primejdiei de a se slaviza, a fost primită adesea cu un zîmbet cu care o primesc exagerările fanteziste. Cercetările făcute de consiliul național german pentru Austria de jos confirmă însă temerile acestea. Agitatorii și capii cehilor,

ce-i drept exagerează numărul cehilor din Viena fixându-l cu 5—600,000.

La recensământul din 1900 s'au numărat în Viena 176, 196 de locuitori veniți din teritoriile limbii cehăști din Boemia, 148, 241 veniți din același teritoriu al Moraviei și 7520 din Silezia. Va să zică încă în anul 1900 erau în Viena 331, 957 de cehi născuți în teritoriile cehăști. După evaluarea cunoscătorilor numărul lor trebuie să treacă azi de 400,000. Afară de cehi se află mulți poloni, unguri, sloveni, italieni etc.

Numărul total al străinilor trece de sigur de o jumătate de milion. Mai mult de un sfert din cele 2 milioane de locuitori este deci străin. Proporția lor va crește tot mai repede decât a germanilor prin faptul că emigrarea slavă întrece pe cea germană. În același raport crește numărul studenților străini la universitate a fost în anul 1903 de 1768, azi ei se urcă la 2800. Profesorii străini se sporesc necontenit încât școlile amenință a căpăta un caracter internațional iar orașul pierde caracterul național german.

Irlandezii din America pentru cei de acasă. Știri din New-York: La congresul Ligei irlandezilor din Statele-Unite, ținut în *Buffalo* s'a făcut propunerea de a se acorda suma de 20,000 de lire sterline (cam 400,000 cor.) pentru sprijinirea luptei electorale din Irlanda. S'a hotărât să se adune prin colecte și fundații suma de 600,000 de mărci în scopul agitației pentru Home-Rule și a o pune la dispoziția casei partidului naționalist irlandez.

INFORMAȚIUNI.

A R A D, 8 Octombrie n. 1910.

— **Român — judecător la Curtea de Casație.** Distinsul jurist și membru al Curții de apel din Budapesta d. Dr. Gheorghe Popu a fost numit membru al Curții de casație.

Numirea s'a publicat în »Monitorul oficial« de azi.

Felicitările noastre sincere pentru înaintarea aceasta bine meritată.

— **Regele Carol pentru statuia lui Cuza-Vodă.** Din București ni-se scrie: Comitetul de inițiativă pentru ridicarea statuei lui Cuza-Vodă mai avea nevoie de o sumă însemnată pentru achitarea completă a acestei opere.

D. Gr. Ghica-Deleni, președintele comitetului a primit, împreună cu suma de 20,000 lei, următoarea scrisoare din partea dlui general adjutant Leon Mavrocordat, mareșalul palatului:

Casa M. S. Regelui.

București, 20 Sept. v. 1910.

Domnule Președinte,

»M. S. Regele dorind a se asocia la frumoasa inițiativă ce ați luat pentru ridicarea unui monument în amintirea lui Alexandru Ion I., neuitatul domnitor al principatelor române, a binevoit a-mi da ordin să vă remit suma de 20,000 de lei.

»Primiți, vă rog, dle președinte, încredințarea distinselor mele considerațiuni«.

General-adj. Mavrocordat.

D. Ghica-Deleni a declarat că donațiunea făcută de M. S. Regele este suficientă pentru plata tuturor cheltuielilor ce mai sânt de făcut până la așezarea statuei, care va costa în total suma de 105 mil lei.

În același timp, președintele comitetului de ini-

țiativă a declarat că nu va aștepta serbările jubileare ale Universității din Iași, ci monumentul va fi cât de curând așezat și inaugurat pe piața oferită de primărie în acest scop.

— **Românii din Bucovina și contele Bellegarde.** Din Cernăuți se anunță: Știrea, că deputatul poporului român, contele Bellegarde, a depus mandatul, a măhnit adânc pe tot românul dezinteresat.

Considerând meritele deosebite ale acestui bărbat, nobil nu numai de viț, dar și după cugețare, tendințe și fapte pentru poporul român din Bucovina;

Având în vedere curajul și abnegațiunea rară, cu care a intervenit pentru interesele poporului român din Bucovina;

Apreciind în special faptele sale pentru a ridica nivelul moral și starea economică decadentă a populațiunii române din Bucovina, prima condiție pentru dezvoltarea și progresul durabil și înfloritor — combătând beția și cămătăria, îndrumând pașii necesari pentru conservarea averii românești de multe milioane, a echivalentelor de servitute, pentru români și sprijinind întreprinderile economice, oneste românești — precum și pentru sanarea justiției în țara noastră

fac propunerea:

Adunarea bărbatilor de încredere a Românilor din districtul Suceava și Sirete votează dlui contele Bellegarde încredere nemărginită și-l roagă cu tot devotamentul, să revoace depunerea mandatului de deputat al camerei imperiale.

— **Ziar vienez confiscat.** Din Viena se anunță că numărul de azi al ziarului socialist »Arbeiter-Zeitung« a fost confiscat pentru un articol de fond scris despre revoluția din Portugalia sub titlul: »Trăiască republica«.

Articolul, între altele spune:

»Nu persoana monarhului e cel mai mare rău al monarhiei. În monarhie mai adeseori nu monarhul domnește, ci curtea. Iar curtea e un amestec de mii de interese, toate opuse intereselor poporului. Instituția curții e răul monarhiei. Când popoarele fac bilanțul monarhiei, ajung la rezultatul dela Lisabona. Așadară trăiască republica!»

Procuratura austriacă a dispus confiscarea ziarului pe motiv că agită împotriva instituției monarhice.

— **Uniune republicană internațională.** Din Rouen se telegrafiază: Marele congres al radicalilor și socialiștilor, ce se ține aici, a hotărât să înființeze legături cu partidele republicane din toate statele ca astfel să se așeze cele dintâi temelii ale uniunii republicane internaționale.

— **Necrolog.** Zorovavel Perhaița, preot greco-cat. în Gichișul-de-jos, a răpauzat la 5 Octombrie n. în vârstă de 52 de ani.

Înmormântarea lui a avut loc azi, Sâmbătă, în cimitirul comun din Gichișul-de-jos. Odihnească în pace.

— **Semne îngrijitoare.** În comuna Săcămaș, din tractul gr. or. al Dobrei, s'a ridicat o nouă și frumoasă biserică. Toată lauda și toată cinstea bunilor creștini și preotului lor pentru jertfa mare ce au adus pentru a zidi o așa frumoasă casă lui Dumnezeu. Vrednicia lor a fost scoasă la iveală de trimisul P. S. Sale Metropolitului la stințire și de toți cei chemați. Stințirea s'a făcut cu mare paradă în 12/25 Sept.

Durere numai, că acest privilegiu sărbătorec l'au folosit unii oameni pentru a face din el și un act de demonstrație politică și de unele răto-

Schimbare de local!

Schimbare de local!

BEREGSZÁSZY LAJOS

blănar de modă pentru domni și dame și-a schimbat localul din piața Peștelui

nr. 13, în strada Deák Ferencz 32 (casa Sarlot).

Am onoare a aduce la cunoștința on. publică că primesc orice comande de blănărie, prefaceri, reparaturi, îngrijiri peste vară, pe lângă prețurile cele mai moderate. Cerând sprijinul on. public răman cu distinsă stimă:

Beregszászy Lajos, blănar.

în personale respingătoare. Deși Săcănașul se ține de tractul Dobrei, în jurul actului sfințirii s'au îmbulzit a și arăta înșămăntatea mai tare cei din Iliă, și anume în o formă foarte ciudată.

Comisarul sau mandatarul archieresc, nu s'a dus la protopopul tractului ca apoi cu acesta să meargă la actul sfințirii, ci a trās la protopopul tractului vecin, la Iliă, iar aci s'au făcut demonstrații de simpatie mandatarului, ca și cum Iliă ar avea sărbătoare și el l-ar fi venit un înalt oaspe iar ca mânr, în ziua sfințirii, de aci a plecat mandatarul însoțit de convoiu de preoți între cari vălva era cunoscutul popă Budoiu, care unde se arată, să știi dinainte că din punct de vedere național românesc, e lucru slab. Și după convoiul iianț, o droaie de prieteni de ai popii Budoiu: unguși și jidănași din Iliă cu rolul! Haide la Săcămaș la o întrunire valahă de caracter patriotic! De bună samă poftiți anume.

Era acolo fibrăul cel ce ar soarbe pe Români în o lingură de apă, judele, conducătorul cărților funduare, doctorul, și alți de a lor fărîră, — așa că la această sfințire și la masa ce s'a dat (banchet) după ea auzeal vorba unguerească acuză tot atâta câtă românească. Care mai de care din nădrăgarii și reverențarii români de felul popii Budoiu, se întrecu a face curte »do nnilor« a se pocloni lor și a-i ținea de vorbă pe unguerie, — spre deprimarea sufletească a bietului popor! La banchet s'au ținut nu una, ci două vorbiri pentru domni ungueri de față și pentru înțelegerea între biserică și stat (prin îngenunchierea bisericii!)

Prin felul cum a fost aranjată această sfințire și prin rolul ce s'a dat popii Budoiu de a-și juca halariul patriotic în jurul ei, s'a degradat foarte mult tot actul în ochii oamenilor de bine.

Că de la o astfel de ceremonie cinstitul protopop al Dobrei, șeful tractului de care se ține comuna Săcămaș, a lipsit, sub cuvânt de boală, — o înțelegem deplin! >Lib.<

— **Adunări învățătoresți.** Despărțământul protopopesc Șiria al reuniunii învățătorilor români ort. din protopopiatele aradane I—VII își ține adunarea sa de toamnă Sâmbătă în 9/22 Octomvre a. c. la școala centrală din Șiria pe lângă următorul program: 1. Dimineața la 8 ore chemarea Duhului Sft. 2. Deschiderea ședinței. 3. Prelegere practică din «Limba maternă» de I. Groșorean. 4. Raportul biroului. 5. Executarea concluzelor adunării generale. 6. Raportul comisiunii literare. 7. Cetirea disertațiilor intrate. 8. Discuțiuni asupra chestiunilor școlare. 9. Fixarea proximei ședințe. 10. Încheiere.

Șiria la 23 Sept. (6 Oct.) 1910. Alexiu Doboș m. p., președinte. Teodor Cherechean m. p., secretar.

— În senzul § ului 23 din statute prin aceasta se convoacă adunarea generală a Reuniunii învățătorilor români gr. catolici din ținutul Lugojuului la Ticvanul-mic pe zilele 16 și 17 Octomvre sf. n. 1910 cu următoarea ordine de zi:

Sedința I. (Duminecă în 16 Octomvre a. m.) 1. Celebrarea S. Liturgii împreună cu invocarea spiritului sfânt în biserică gr. cat. locală la orele 9. 2. După săvârșirea s. liturgii deschiderea adunării generale. 3. Constatarea membrilor prezenți. 4. Raportul comitetului central. 5. Alegerea comisiunilor. 6. Cetirea dizertațiunei: Științele fizico-chimice în școala elementară de dl Iuliu Birou. 7. Prânz comun.

Sedința II. (Duminecă în 16 Octomvre p. m. la orele 3.) 1. Propunerea lecțiunei practice din cetire »Modestia« de Valeriu Besu învățător în Comloșul-mare. 2. Propunerea lecțiunei practice »Complimentul (obiectul) drept« de Nicolae Jurca, învățător în Ticvanul-mic. (Eventual și alte teme) 3. Reflexiuni asupra dizertațiunei și prelegerilor. 4. Conferirea premiilor.

Sedința III. 1. Raportul comisiunilor exmisse în la ședință. 2. Votarea bugetului pentru 1911. 3. Eventuale propuneri. 4. Designarea comisiunei pentru verificarea procesului verbal al adunării generale. 5. Fixarea locului pentru adunarea generală viitoare. 6. Închiderea adunării generale. 7.

Excursiune la Anina. Lugoj, la 2 Octomvre 1910. I. Boroș, preș. reun. Ioan I. Ienu, v. preș și notar inter.

x În arătarea oficioasă a institutului chimic de examinare din Budnepesta se pot citi următoarele: Conținutul bogat de uatriu sulfuros și magneziu sulfuros a apei amare naturale Franz Iosef, prin ce se deosebește cu totul de alte ape de acest soi, dovedește pe deplin, că puterea vindecătoare i-se atribuie deosebit în urme conținutului acestor două părțicele. Apa amară naturală Franz Iosef se distinge prin efectul sigur, întrebuițarea plăcută și ieftină, și de aceia medicii și-o bolnavii o prețuiesc mai mult, decât alte ape amare de acest soi.

x Când cumpărați ochelari, a dresați-vă la magazine cari au în vedere nu numai interesul bănesc, ci vă spun sincer dacă e lipsă și de consultație medicală. Pentru ținerea strictă a acestui principiu și pentru serviciul conștiințios, recomandăm prăvălia de articole optice Seelenfreund din Kluj-Kolozsvár piața Jókai 2. unde găsiți termometre, grade, binocle, ochiane, barometre de prima calitate. Repaturile se fac cu pricepere și grabnic.

Mihai Radu croitor pentru domni, Cluj (Kolozsvár) strada Jókai Nr. 2. se recomandă on. public român.

x Sanatorul »Liget« a Drului Iakob în Budapesta primul sanator pentru boale interne din Europa, dispune de toate mijloacele de vindecare și laborator pentru examinat. Mii de diabeti, reumatici, bolnavi de splină și de inimă, cari pînă acum au cercetat sanatoriile din străinătate, acum vor găsi institut corespunzător aici în țară, așadară această instituțiune culturală cu poziție admirabilă împlinește și un gol. Sala cea mare a mașinelor mecanice de vindecare a sanatorului este provăzută cu mașini după sistemul Zanpre și cu scăzi aieriane.

x Gerstenbrein Tamás és Társsa anteprișă de piatrărie, depozit de monumente spelucrate și atelier de sculptură. Atragem atenția publicului și epitropilor asupra magaziiilor lor din Cluj și Sibiu. Secția monumentelor are în depozit monumente sepulcrale din granit svedez, sienit și laborator, apoi marmor de Silezia, italian, de Karst, Ruskica, grecesc și diferite soiuri dela cele mai simple pînă la cele mai pompoase. Secția de sculptură primește execuția artistică a statuelor de ingeri, cari se recomandă mai ales pentru mormintele copiilor, apoi pregătește statuetele pentru biserică, atât din piatră de orice fel, cit și din lemn. Secția de arhitectură primește edificația în stil a criptelor și maosoleelor pe lângă prețuri moderate. Firma la cerere servește bucurios planuri și preliminare.

Dentist român în Arad.
VIRGIL MUNTEAN
Szabadság-tér Nr. 3. Lângă farm. Rozsnyay.

Dinți artificiali în cauciuc dela 4 cor. în sus. Coroane de dinți în aur 24 cor. Dinți cu șurub în aur și platină 20 cor. Poduri în aur și aluminiu, cari nu se pot scoate din gură, în preț cât se poate de moderat și în rate lunare. — — — Garanță până la 10 ani. Reparaturi la pieze făcute de mine se efectuează gratis. Celor din provincie se efectuează lucrările în aceeași zi.

Viața literară.

Teatru în Șiria. Cu prilejul adunării despărțământului învățătoresc al tractului Șiria, va avea loc o reprezintăție teatrală urmată de joc, Sâmbătă, 22 Octomvre n, în sala Casei naționale din Șiria. Se va juca »Priculiciul la șezătoare«, piesă populară în 3 acte de Maria Doboș. Începutul la orele 8 seara.

ECONOMIE.

Idela tovrășiiilor cucerește... Zilele aceste s'a vestit lumii românești că la Blaj, în urma stăruințelor neobosite a multor aleși în frunte cu vrednicul Dr. Iuliu Maniu, scos din parlament cu apucăturile neomenești dela Vint, — s'a alcătuit o tovrășie de mare însemnătate pentru rânduirea muncii noastre economice. Noua tovrășie se

chiamă »Plugarul« și și-a scris pe falnicul ei steag următoarele ținte:

1) să producă, să cumpere, să vândă și să mijlocească: altoi de vițe și de pomi, sămînțe, tot felul de bucate, mașini și multe lemne de foc și de zidit;

2) să înființeze tot felul de tovrășii, fabrici, magazine, lăptării, ateliere pentru industria de casă;

3) să arendeze și parțeleze moșii, să învețe poporul cu folosirea mașinilor agricole și să ajute industria și comerțul românesc;

4) să țină cursuri și prelegeri economice, să înființeze școli economice și să tipărească o foale economică și cărțicele cu învățături din ținutul economiei: agricolă, industrială, comercială și finanțiară.

Aceste ținte, la olaltă și în parte, ținnd la rânduirea cuminte și folositoare a muncii și a capitalului nostru, ca să ajungem cu atât mai repede la întărire materială, la bogăție și prin asta la desăvârșirea și afirmarea vieții noastre ca popor și ca cetățeni.

În fața steagului ridicat de vrednicul Dr. Iuliu Maniu și tot atât de vrednicii săi soți, — ne închinăm cu cinste, și cu dragoste frățiască îi petrecem în lupta de muncă și de capital, pe care vor s'o ducă la bun sfârșit sub pavăza mândrului steag al »Plugarului«.

Știm, mai ales noi ce ne găsim în această luptă de ani de zile, că țintele dorite să vor ajunge numai cu greu și după mulți ani de bărbătească și îndărătnică muncă!

Știm că ori cât ar fi de mare sprijinul cel va da poporul acestui așezământ economic — deodată și dela început nici măcar începe nu se va putea munca pentru ajungerea tuturor țintelor propuse, și socotite ca mijloace pentru una și singur mântuitoarea țintă mare, care ne unește pe toți: organizarea economică a poporului nostru.

Și cu toate acestea e departe de noi gândul să ne facem nedumeriri pentru îngrămădirea atâtor ținte în o singură pornire.

Cine a știut să îngrămădească atâtea ținte, credem că va ști tot atât de bine să rânduiească cu minte și înțelegerea treptată a muncii trebuincioase.

Că aceasta le va fi grija de căpetenie, — o nădărdim și o credem fără șovăire. Și atunci bunele roade pe urma lucrării tovrășiei »Plugarului« nu vor întârzi să se arete cu mândrie — ceiace noi le dorim din tot sufletul și din toată inima noastră frățiască, ce bate încăzită tot de aceleași ideale.

Fraților! Înșiruțiți vă cât de mulți sub steagul »Plugarului« dela Blaj. Înscrileți-vă membrii. O acție (quotă) costă numai 10 coroane și să poate plăti în 8 luni — în 4 rate. Taxa de fondare după o parte fundamentaia (quotă, acție) este numai de 60 fileri. Pentru toate deslușirile să se scrie la Blaj la adresa: »Plugarul«, însoțire economică-comercială din Blaj (Ba'azsfalva).

În cei din urmă doi ani, poporul nostru a avut norocul să fie deșteptat și îndemnat pentru întovărășire de mulți fruntași și din multe părți.

De cele mai multe ori însă, aceste îndemnuri s'au mărginit numai la vorbe insuficiente, la cuvinte frumoase și aprinzătoare de dorul întovărășirii.

Mai mult deocamdată nu să putea face, pe de-o parte că apostolii înșiși nu au avut prilej să pătrundă noua învățătură, iar pe de altă parte munca înfăptuirii de tovrășii la noi Români din țara aceasta, e lăsată numai în grija propriilor puteri, pe care acum trebuie să le descoperim ori să le formăm.

Cei grupați în jurul »Tovărășiei« în anii din urmă au fost cuprinși de dorul unei fapturi. Și cu muncă îndărătnică ne-a reușit să dăm poporului nostru cea dintâi tovrășie românească ce

Pentru cumpărare
de
pălării pentru copii și domni

cel mai bun magazin e a lui

SUC. EMMER FERENCZ
Weismayr Ferencz
Timișoara, centru, strada Hunyadi.

lucra în țara întreagă prin propriile sale puteri: tovarășia pentru asigurarea vitelor.

Această tovarășie pusă odată în lucrare, — precum o vedeți și o simțiți, — în scurtă vreme dat ne va fi să putem rupe din munca noastră o și mai mare parte și pentru celelalte tovarășii sătești, prin cari credem că să poate întări și rânduiri bunăstarea neamului nostru.

În munca aceasta reîncepută găsim cu bucurie și alți tovarăși de lucru — cari mai tari, cari mai slabi, dar, credem, toți cu suflet curat și cu ținte altruiste și românești.

Dela Sibiu vedem pornite deodată trei grupări, cari par a se întrece în îndemnul pentru tovarășii, Pe deoparte »Asociațiunea« prin despărțimintele ei, pe de altă parte însoțirea băncilor românești »Solidaritatea« prin foala oficială »Revista Economică« și prin »Albina«, și alături de ele »Reuniunea română de agricultură« din comitatul Sibului, care are prin sate peste 20 tovarăși, muncește acum pentru alcătuirea unei Centrale pentru însoțirile Reiffelsen.

O altă grupare e pornită din Cluj prin conducătorii băncii »Economul« și în legătură cu desprindământul »Asociațiunii«.

Acum mai nou, după cum vedem aici, dela Blaj pornește mișcarea prin »Pluga« pentru îmbrățișarea tovarășilor.

Pe lângă acestea mai sânt porniri pentru tovarășii de grupuri mai mici și de singuratici însuși în părțile Bistriței, pe lângă Brașov și Făgăraș și în Sălaj și Bihor.

Ca prin farmec s'au pornit aceste acțiuni și azi ideea tovarășilor străbate ca o săgeată muntoasă în întreg cuprinsul poporului nostru.

Că această mișcare pornită din atâtea părți, va aduce roade, e mai presus de orice îndolală.

De bună seamă aceste roade vor fi cu atât mai prețioase, cu cât înaintemergătorii se vor și pătrunde mai mult și mai adânc de altruismul mișcării cooperative.

Noi, care ne găsim în drept să ne continuăm modesta muncă, ne facem o datorie să îndemnăm pe toți cei buni ai neamului, să sprijinească toate aceste mișcări, care în urma urmelor, deși se deosebesc în mijloace de acțiune, — credem și ne place să ni să lase convingerea, că țintesc spre acelaș scop; organizarea economică a neamului nostru.

În același vrem însă, credem că e bine să stătuim frățeste asupra feluritelor mișcări, pentru ca la vremea sa, să putem și noi, cei cu grupările, să ajungem la o întovărășire, cel puțin de idei, ca și prin asta să dăm o mărturie vile, că sântem pe deplin pătrunși de altruismul, pe care trebuie să se zidească clădirea muncii și nuzurilor întovărășite.

Nădăjdulm în bine și ne simim să urmărim munca începută, în frățescă înțelegere. Poporul să înțeleagă și să și dea sprijinul la înfăptuirea măreață a și mai măreței idei de întovărășire. *Vasile C. Osvadă.*

La „Librăria Tribunei“

se pot procura următoarele manuale

Aprobată din partea Ministrului de culte și inst. Aprobată de Ven. Cosistor gr. or. român.

Petru Popa paroh, Istorioare biblice din Testamentul Vechiu și nou. Pentru cl. III și IV cu 20 ilustrațiuni. 45 fil.

Dr. Petru Barbu. Catehism IV carte de religie —40

» » » Simple istorioare religioase-morale —30

» » » Istorioare biblice —30

» » » » bisericesti —30

» » » » (1910) —30

Nicolae Crășmaru. Prelegeri metodice din Istorioare biblice. Preparațiuni la întreaga materie de învățământ prescrite pentru clasele II III și IV ale școlilor

	primare, 74 lecțiuni cu harta istorică a Palestinei.	3—
» » »	Istorioare biblice, cl. III și IV.	—40
» » »	Istorioare bisericesti pentru clasa V și VI.	—40
Catehism		—40
Din istoria biblică pentru școlile elementare.		—24
Din liturgica bisericii ortodoxe române (Cu două ilustr.)		—70
Abc-dar carte de cetire de Iosif Moldovan și consoții.		—40
A doua carte de cetire de Iosif Moldovan și consoții.		—40
A treia carte de cetire de Iosif Moldovan și consoții.		—60
A patra carte de cetire de Iosif Moldovan și consoții.		—60
Carte de cetire pentru clasele 5-6 de Iosif Moldovan și consoții.		1—
Limba maghiară de Iuliu Groșorean și Iosif Moldovan pentru clasele 1-3.		—50
Limba maghiară de Iuliu Groșorean și Iosif Moldovan pentru clasele 4-6.		—50
Gramatica română de Iuliu Groșorean Ed. II		—40

Scriterile dlui Iuliu Vuia

(Aprobate de înaltul minister.)

Abc-dar ilustrat scris pe baza metodei cuvintelor normale Ediția VI. (1910)		—07.
Abc-dar scris pe baza metodei sunetelor VII.		—40
Instrucțiune metodică a metodei sunetelor VII		—80
Carte de cetire pentru clasa II Ed. III.		—36
» » » » clasele III și IV.		—60
» » » » » V și VI.		—60
Curs practic de limba rom. pentru cl. 3,4,5, și 6		—60
Curs practic de limba maghiară pentru cl. 1, 2, 3, (Gyakorlati tanmenet a magyar beszéd tanításához) ed. VIII.		—50
Curs practic de limba maghiară pentru cl. 4, 5, 6, (Gyakorlati tanmenet a magyar beszéd tanításához.)		—50
Elemente de geografie și constituție.		—60
Curs practic de aritmetică pentru clasele 2, 3, și 4 Ed. IV.		—60
Curs practic de aritmetică și geometrie pentru cl. V și VI.		—36
Curs practic de istoria Ungariei.		—40
» » » » istoria naturii.		—60
» » » » fizică și chimie.		—50
» » » » economie.		—56
Carte de învățătură pentru ultimii ani ai școlii primare și pentru cursurile de repetițiune economice.		150
Curs practic de istoria literaturii române de Ioan Stanca.		—40
Exerciții intuitive române maghiare de Ioan Vancu		—50
Geografia Ungarie pentru școlile populare de Iosif Stanca.		—30
Manual de gimnastică de Ioan Prodan.		—60
Rugăciunile școlariilor, cântări bisericesti.		—50

Tot la librăria Tribunei să mai pot comanda revizite de scris și desemn pentru școli și cancelarii. Caete pentru caligrafie română, germână, dictando și comput à 2, 4, 5 10 și 20 fl. bucata. Caiete pentru desemn cu și fără puncte. Cerneală Anthracen, Writing-Ink, Princess-Ink, Király și Salon. 1 sticlă à —12, —20, —40 —60 1— și 180. Tuș. Gumă arabicum. Condeie. Călimare Tampane. Ceruze de piatră. (stile) Notițe de buzunar. Creioane. Gumă de șters. Tăblițe. Albume pentru cărți postale. Albumuri pentru poezii și memorie. Bureți pentru tăblițe și mari și pentru tablă. Ceară roșie. Compasuri (Zircăle). Glazure Penale de lemn pentru păstrat ceruze, în formă de cutii.

BIBLIOGRAFII.

Va apare în zilele cele mai apropiate:

SERIALBASTRE

Pentameron

De Lucian Bolcaș,

Conținând cinci povestiri din viață.

Prețul unui Volum: 150 cor. România lei 150.

În editura N. Ciurcu au apărut următoarele cărți:

N. Rădulescu-Niger. A'egătorul liber. Monolog și alte 13 monoloage. —50

Rococo. Comedie într'un act de Gyp —30

Fablu Sâjnoanu. »Ana Consânzeana«. Piesă teatrală populară în versuri. Intocmită în 3 acte —30

N. Rădulescu-Niger. Mintea și Norocul. Precum și alte 12 povești populare —40

Toate cărțile anunțate aici se găsesc de vânzare la Librăria »Tribuna«.

»Viața socială«, n-rul 7 și 8 (August-Septembrie) a apărut cu următorul cuprins:

Ancheta pentru votul universal. Răspunsurile d-lor: Ovid Densușianu, profesor universitar: C. Dissescu, fost ministru: I. Ionescu-Quintus, deputat: P. Istrate, Vasile M. Kogălniceanu, I. Neagu-Negulescu, Mihail Sadoveanu, om de literă, I. Tanoviceanu, profesor universitar, Ion Teodorescu, C. Dobrogeanu-Gherea, Cîteva cuvinte asupra votului universal. Tudor Argezi, Litanii, Hubert Lagardelle, Noile tendințe socialiste. N. Davidescu, Amurg. Sfârșit de soare, Spleen. V. Demetrius, Blena. Dr. V. Dragoș, Vox clamantis in deserto. Aurel Vlaicu, Aviațiunea la noi. Claudia Crădim, Portret. — Dr. Ion Fulga, Tory democrat și »Democrația română«. — G. Galaction, Moara lui Căliifar. — Jose Maria de Heredia, Răpirea Andromedei. — Anatole France: Balthazar. Ilustrații de B. Arg.

Viața socială, Viața politică, Revista revistelor.

Poșta Administrației.

Valeriu Răssu, Bucova. Am primit 5 cor. în abon. mai aveți 7 cor. până la finea anului 1910.

August Stupariu, B'sj. E plătit tot anul 1910.

Miron Moldovenescu, Murani. Am p.imit 14 cor. abon. până la 10/VIII 1910.

Gheorghe Popa, Greovaș. Mai aveți de plătit 14 cor. pe sem. II. 1910.

B. Abrud anul. Vă rog să ne comunicați textul anunțului că nu l mai păstrăm.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.

»Tribuna« Institut tipografic, Nichin și cona

Cele mai bune

oroloage de turn

le pregătește:

Nádler A.

urmașul lui Leutwyler F. E.

Budapesta, VII,
Strada Práter Nr. 9.

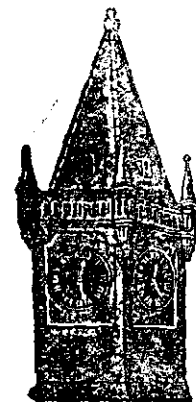
- Execută și invențiuni. -

Preț-curent și prospect

— la dorință gratuit. —

Acei cari se vor provoca la ziarul Tribuna primesc favor.

- Fondat în anul 1891. -

Dr. Stefan Tămășdan,

medic univ. specialist în dentură,

Arad, vis à-vis cu casa comitatului.

Palatul Fischer Eliz. Poarta II.

Consultații dela orele 8—12 a. m. și 3—6 d. a.

Albert Dobó,
giuvargiu, Kolozsvár, Mátyás király-tér 15.
(Telefon 842). Fost prăvălia Husznik. (Telefon 842).

Prefăcând și asortând de nou magazinul de ciornice și giuvaricale
al lui ► **Husznik János** ◀ îl continui eu.
Mare deposit de ciornice și giuvaere și articole de argint veritabil și de China. Mare atelier de reparaturi. Ochelari se pregătesc
după comandă medicală.

**In atențiunea
preoților și învățătorilor!**

Dintre manualele de religie existente pentru cl. III. și IV. poporală, cea mai acomodată, mai ușoară la studiat și scrisă în limba cea mai frumoasă este cartea:

**„Istoriele Biblice“
cu 20 de ilustrațiuni,**

edată de *Petru Popa, paroh în F. Oșorheiu.* Acest manual este totodată unicul care afară de aprobarea Ven. Cons. este aprobat și de înaltul Minister de culte, pentru toate școlile ort. române din patrie.

Se poate cere dela Librăria Tribunei, Librăria Diecezană și dela autor.

Birou de informație.

Cunoscând multe lipsuri ale publicului românesc din provincă, m'am hotărât să deschid în **Budapesta** un

Birou de informație.

Ori-ce informație referitor la petițiile înaintate la ministerii, Curie, judecătorii etc., ori-ce informații comerciale și în general în ori-ce cauză — dau în decurs de 2—3 zile, ori-și-cui resolvând toate chestiile în modul cel mai cinstit.

Fac mijlociri comerciale, comanda, etc. etc.

Taxa pentru informație 3 cor. și speșele de poștă pentru răspuns.

L. Olariu, Budapesta,
Budapest, Lajos utca No. 141. III/19.

Un candidat de avocat,

perfect în stil maghiar și român,

află aplicare numaidecât pe lângă condițiuni favorabile în cancelaria avocatului **Dr. Mátyás Lázár, Sibiu,** Strada Cisnădiei.

**Credit pe ipotecă, pe cambiu
și pentru officianți
mijlocește**

Herzog Sándor

ARAD,

str. Weitzer János 15.

Telefon nr. 376.

Dr. Traian Gergutia

medic specialist în morburile femelești,

operator, cu o praxă completă dela clinica de femei din Timișoara apoi Berlin, reîntorcându-se dela băile Buziaș, — unde a ordinarat sub durată sezonului — și-a reluat iarăși praxa în Timișoara, suburbiul Elisabeta, strada Dózsa Nr. 3 în apropierea statuei Sfânta Mărie. — Ordinează: înainte de amiază dela 8—10, d. a. dela 3—5.

De Inspectorul școlărilor de stat recomandat și în mai mult ca

100,000 de exemplare

întrebuințat este

**Köcs-Goldis
Abecedar
maghiar**

prețul 40 fil. A șasea edițiune, în anul 1908 apărută și aprobată.

Cu aceasta și cu „A doua carte“ (a 3-a edit. 1910) prețul 40 fil. și a dat prețurindenea ușor și cu mult progres instrucțiune în limba maghiară.

Exemplare pentru învățători și cataloage despre cărți române pentru școlile populare și meștri din edițiunea lui Zeidner stau gratis la dispozițiune.

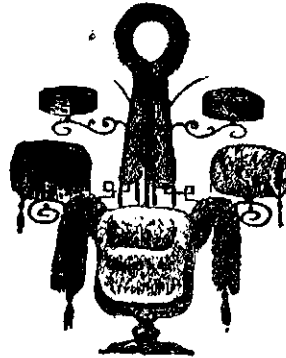
H. ZEIDNER, BRASSÓ

**Magazinul de blănărie și cojocărie
Ilie Șteflea**

Sibiu—Nagyszében, Grosser Ring No. 18.

Își recomandă în atenția on. public din localitate și provincie **bogatul asortiment de blănărie** cu prețurile cele mai convenabile. Articole de fabricație proprie; mantale de blană, blane de călătorie. — manșoane, boale căciuli pentru domni și doamne ultima modă și lucrate cu gust. Prețuri ieftine. —

Primește orice lucrări de blănărie pentru prefacere, căptuire, căptușirea și colierea mantalilor. Serviciu prompt și conștiințios. Numai marfă bună și execuție de 1-u rang.

CANARINI

Cele mai frumoase cântărește moderne ce cântă

ziua și la lumină. Cântăreață tinăra 4, 5 fl. de 1 an 5, 6, 8, 10 fl. Renumitele canarine Seifert și verzi dela 10 fl. în sus.

Onătoare 1, 2, 3 și 4 fl., după soiul. Catalog de prețuri despre papagal, pasări transmarine mămuțe și câini de soiul se

capătă înainte trimițând 20 fil. Pentru ajungerea comenzilor la loc în viață se garantează. — Comandele se pot face la

DIÓSZEGHY és Társa,
Oradea-mare-Nagyvárad.

Cea mai mare prăvălie de animale din Ungaria.

O rugare modestă, care nu vă costă nici o oboșeală, dar administrației ziarului nostru poate fi de mare folos. Ziarul nostru roagă pe onoratul public, că la cererea prețurilor curente sau la orice cerere sau cumpărare să se provoace că anunțul firmei la cetit în ziarul Tribuna din Arad.

Imprumuturi cu amortizație și împrumuturi pentru funcționar, vinderea și cumpărarea de moșii și parcelarea lor o mijlocește mai avantajos: =

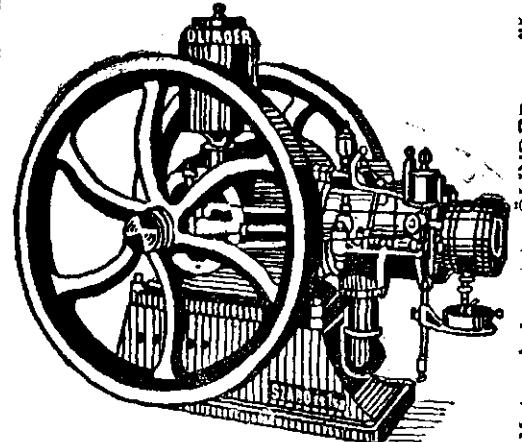
Biroul de intermedare:

Vig Lajos

Arad, Piața Arpád Nr. 5.

— Telefon Nr. 671. —

SZABÓ és TÁRSA, BUDAPEST, V,
acum Strada Báltory 22, mai înainte Gyár-utca. Preț-curent trimite gratuit. — Motor brevetat original șvedian „ÖLINDER“ cu olei brut.

Motoarele brevetate „ÖLINDER“ se află numai la noi. Garanția cea mai extremă.

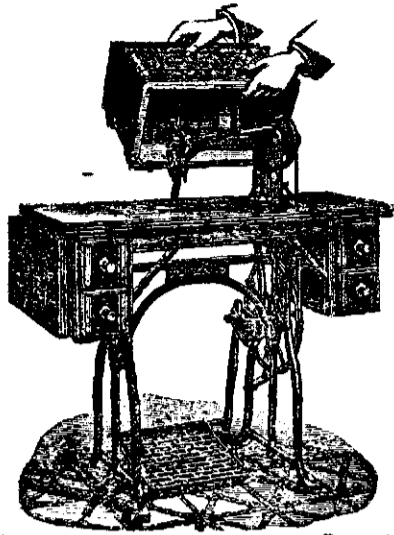
Correspondențele să se adreseze supt Strada Báltory No. 22 și nu Gyár-utca. — Prețuri moderate.

Atelier artistic pentru fotografii
E. DAJKOVITS,

ORADEA-MARE
palatul SAS.

Favor extraordinar începând cu azi.
6 buc. fotografii matte format cabinet 12 Cor.
6 buc. fotografii matte format vizit . . 6 Cor.
Fotografii esecutate splendid pe pânză tot atât.
Pentru fotografiile de nuntă, cadrul gratuit.

Cea mai veche prăvălie de mașini de cusut și biciclete din Ungaria-de-sud.

Distins în Timișoara la anul 1891 cu marea medalie de argint.

Fondat la 1880.

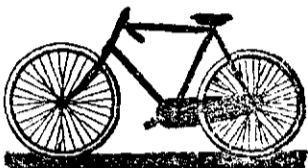
Reinhold ZOLLER

măstru mecanic
FERÉRTÉMPLOM
Schillergasse 8.
lângă „Burg“.

Își recomandă on. public din

toate și provincie marele său atelier mecanic unde se repară tot felul de mașini de cusut și biciclete. Ține în depozit tot felul de gramofone și plăci.

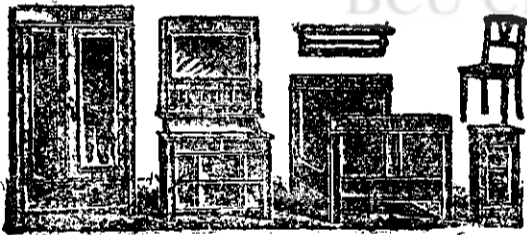
Ține în depozit cele mai bune biciclete noi, mașini de cusut și obiecte de casă și industrie, așa d. e. părți singurătice de mașini și biciclete.

Prețuri moderate Serviciu prompt.

Magazin de mobile

KUNSCH ANTAL
tâmplar de edificii și mobile
NAGYENYED, Rozsa-utca.
(Vis-à-vis de casa comitatului.)

Primește orice lucrări de edificații. Are în depozit aranjamente complete pentru odăi, lucrute în atelierul propriu în cel mai modern stil, dela cele mai ieftine până la cele mai bune, după planuri proprii sau la comandă. — Pentru lucrările mele primesc garanția cea mai extremă. **Mare asortiment de mobile de alamă și fier, deasemenea și fotolii.**

KLINGE ANTAL

pictor bisericesc și de icoane sfinte în Nagyvárad, Szent János-u. 11.

Pregătește gratis tot felul de planuri pentru iconostase și platoane bisericești.

Ține în depozit cruci mari pentru drumuri de țară și dulcie.

IOAN BALINT

comerciant în Timișoara-Fabric palatul orășănesc.

Recomandă onor public marele său depozit bogat asortat în pălării de pișlă, căciuli de stofă, postav, persian și de miel, mărfuri de modă pentru domni în toată calitatea, ș. a.

Mare atelier de blănărie.

Prețuri fixe. Articole bune.

■ Serviciu prompt și solid. ■

Să nu se ia nime

după reclamele sgomotoase și înainte de ce s-ar cumpăra ghetete de trebuință să cerceteze magazinul de

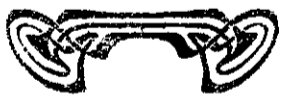
Încălțăminte pentru bărbați femei și copii

Asociației pantofarilor din Arad (Czipészek term. szövetkezete) Szabadság-tér No. 14, unde să găsească ghetete lucrute de măiestri și calfele din localitate pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Anunțuri

primește administrația „Tribunei“, pe lângă prețurile cele mai moderate.

Cea mai ieftină sursă pentru cumpărat

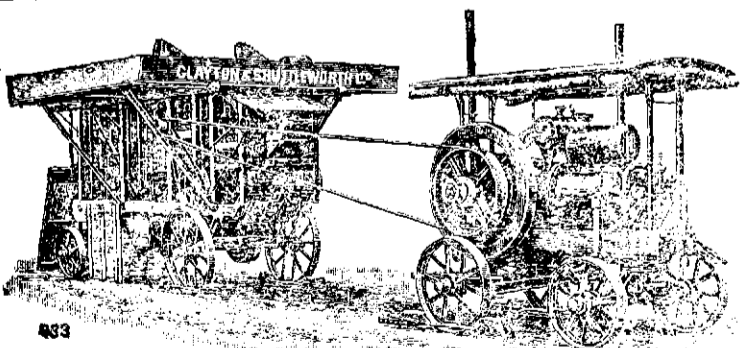
săpunuri

pentru gospodărie, săpunuri de toaletă, parfumuri, și orice articole pentru spălat.

Luminări

de stearină și ceară pentru biserici; e fabrica de săpun a lui

Lorencz Károly,
Arad, Str. Forray p. Nadasdy.

Mare depozit.

Inspecția inginerului gratuită.

Agentura fabricii de mașini agricole:

Clayton & Suttleworth Ltd.

Motoare cu olei brut.
Tulumbe cu motor cu gaz.
Motoare cu benzină.
Localizatoarele automate de foc „Optimus“.
Oleiuri de uns.

Antepresa agricolă comercială ardeleană
Dr. Oliver Osztián & comp.
Cluj (Kolozsvar), Piața Matia Nr. 5.
Telegramadr: Coloniile Kolozsvar.
Telefon interurban No. 60.

Articole de specialitate.

Cereți prospecturi.

Sistemul meu

15 minute

de exerciții pentru sănătate pe zi.

De J. P. Müller. (trad. de M. N.)

No. 568—569 din Bibl. p. Toji. Prețul 60 fl.

Sistemul meu

este cartea folositoare fie-căruia căci le dă mijlocul să-și întrețină sănătatea, în starea cea mai înfloritoare, iar cei slabi confortându-se prescrierile din

Sistemul meu

— pot să-și recapete toată vigoarea. —

Se poate căpăta la **Librăria Tribunei** (Trimitându-se 65 fileri în mărci poștale se trimite franco acasă.)

să se adreseze,

cine dorește a-și procura varietăți autentice de:

Pomi roditori

arbori pentru alce, plante de ornament, conifere, plante de înfrumusețare, fructe cu boabe, puiți, etc

Vițe altoite

(calitate superioară)

viță europeană și americană cu și fără rădăcini

(Catalog instructiv la cerere gratuit).

FISCHER & COMP

Pomi Viticulturii

Telefon 594. Telefon 594.

Institut de împrumutat pânze de dril și saci.

BRAUN MIKSA

negustor de fuilor în și urzică.

ARAD, Piața Boros Béni Nr. 1.

Depozit pentru desfacere:

Saci	Fulor	Sfori de tatan
Pânze	Sfori pentru vie	Pinză de impac.
Valtrapuri	Sfori p. saci	Rețele de patari
Așternuturi	Spagat p. pachete	Saci p stors strug.
Fringhii	Sfori de legat	Fringhii p. snopl.

Cumpăr și vând saci de făină și țărițe, folosiți.

Abonați și răspândiți TRIBUNA

Expoziția generală din Paris 1900 „Grand Prix”

Restitutions-Fluid de Kwizda:

este apă de spălat caii, brevetată c. reg. O sticlă costă 2 cor. și 80 fil. - De 40 de ani se folosește în staulele de curte și alergări, în grajdurile mai mari ale singuraticilor ca untăritor excelent, la înțepenirea mușchilor, etc. - La dresări are rezultat minunat, căci dă cailor putere, să biruie mai multă muncă. - Numai având brevetul veritabil Restitutions-Fluidul de Kwizda. Vigneta brevetată și învâlișul sunt scutite prin lege. - Se capătă în toate farmaciile și drogeriile. Catalog ilustrat gratis și fr. Depozit princ.:

Franz Joh. Kwizda, farmacist, liferantul curții ces. reg austro-ungare, reg. române și reg. Bulgare. Korneuburg bei Wien. - l.

Dózsa János

măiestru - cojocar în Nagyvárad, Zöldfa-passage Nr. 9.

Se recomandă ca măiestru perfect în ra prepararea tuturor articlilor aparținătoare acestei branșe precum:

guler preparative, gulere boa, manșoane (muff) în executare modernă și după cel mai elegant gust. Blane și tocuri de picioare, etc.

Reparaturile se execută prompt.

M. Schromm

mehanic

Brașov—Brassó Hosszú-utca No. 27.

Recomandă în atențiunea onor. public din loc și jur

marele său atelier mehanic aranjat în Brașov, Hosszú utca 27, urde se efectuează tot-felul de lucrări atingătoare în aceasta branșă, precum:

mașini de cusut, biciclete, gramofone și apaducte, pe lângă prețurile cele mai convenabile și execuție solidă și punctuală.

Atrag atenția onoratului public asupra atelierului meu de spălătorie și colorare chimică existent de peste

50 de ani

cea mai veche în ramul acesta. Serviciu ireproșabil. — Prețuri conv.

FEICHTINGER J.

Kolozsvár

Str. Paris 5. Telefon

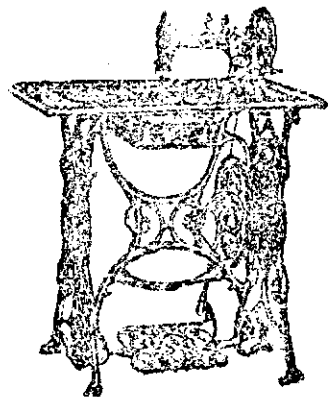
Cărți literare

se pot căpăta la

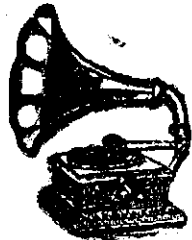
Librăria Tribunei în Arad.

STAMM EDE RESCH FERENCZ,

atelier de mașini de cusut și biciclete
în TEMESVAR, strada Merczi 4.

Are magazin
de mașini de
cusut **PFAFF**
de toată mări-
mea și cu pre-
țurile moderate.
Mare asortiment
de **Goarne**.
Prețurile se pot
solvi și în rate.

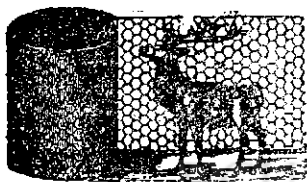

Cele mai noi Patefoane,
fără schimbarea acului pe
lângă prețuri convenabile.

Telefon nr. 459.
Preț-curent la dorință trimite gratuit.

Fabricație din țară prima calitate! Stoboare de sârmă tari și trainice!

În atenția
arhitecți-
lor, agrono-
milor, pro-
prietarilor
de vii, p. vile
grădini, te-
renuri de vi-
nătoare etc.

PÉCSI HENRIK

fabrică pentru împletituri de sârmă
BUDAPESTA, VI., Aréna-ut 126 sz.
Telefon 120-89. — — — Telefon 120-89.

Trimit și instalez împletituri de sârmă pentru ma-
șini, împletituri de oscilat, stoboare pentru case și
vile, împreună cu uși și porți puternice.

!! Cele mai frumoase rețete !!

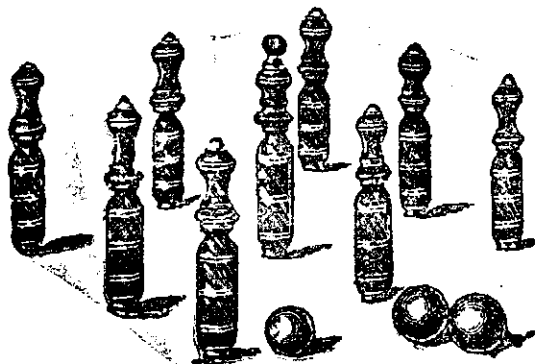
Prețuri ieftine! Prețuri ieftine!

Mai furnizez: ciururi pentru cernut prund, coș-
nițe pentru nisip, burlane pentru schintel, coș-
nițe pentru nutreț, botnițe pentru boi și sto-
ruri pentru ferești de orice mărime.

:: Liste și prospecte de prețuri se trimit gratis. ::

Trebitcher Sándor

strungar
— PANC SOVA, Gizella-utca —
vis-à-vis de hotelul KONILOVITS.

Primește spre efectuare și reparare toate lu-
crurile ce aparțin acestei branșe, și reco-
mădă neguțătorilor dopuri pentru buți, în
orice mărime, pregătite din material excelent.

Ține în depozit în abundență mare totfelul de
articuli pentru fumători, gherghefuri pen-
tru lucrul de mână etc. etc.

Serviciu prompt. Obiecte admirabile.
— Prețuri ieftine. —

SZATMÁRI KŐIPARGYÁR

— HARKÁNYI EDE —
sculptor și pietrar în
— SZATMÁR-NÉMETI. —

Lucrări: Sculptură și monumente, altare
amvoane, grilaje, bazine, statuete, rugi,
cruci, pietre pentru mormânt, etc. etc.

Clasa arhitectonică: Canouri, mauzolee, poduri,
— — scări balustrade, pavagii ș. a. —

Clasa de morărit. Pietre de moară franceze, rijniți
— — pentru sămânță și sare, tocile etc. —

Numai lucrări de gust și execuție specială, pe lângă
— — prețurile cele mai convenabile. —

Se fac gratuit deseneuri, rezervându-se dreptul de
— proprietate. — Vă rog să fiți atenți la firmă. —

Premiat cu medalia cea mare la exp. internațională din Buda-
pesta în 1896.

Turnătorie de clopote. — Fabrica de scaune de fer pentru clopote, a lui

ANTONIU NOVOTNY TIMIȘOARA — FABRIC. —

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea
de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armo-
nioase pe garanție, de mai mulți ani provăzute cu ajustări de fer
bătut, construite spre a le întoarce în ușurință în orice parte, îndată
ce clopotele sunt bătute de o lăture fiind astfel acuite de crepare.

Sunt recomandate **CLOPOTELE GĂURITE** de dânsul în-
deosebite cu deosebire rânduiri, care sunt provăzute în partea superioară
— ea violina — cu găuri ca figura S și au un ton mai intensiv, mai
adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă decât
cele de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 klg. este
egal în ton cu un clopot de 461 klg. patentat după sistemul vechiu.

Se mai recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stă-
tătoare, — spre readjustarea clopotelor vechi și ajustarea de fer bătut
— ca și spre turnarea de toate de metal. Prețuri-courante ilustrate gratis.

Motoare șvedeze pentru olei brut!

(Brevetul lui Hirsch Frank,
Stockholm)

în poziție orizontală și ver-
ticală.

Mașini motorice ieftine
și sigure, se pot instala
oriunde.

Motoare sistem Diesel.
Motoare cu gaz.

Motoare

cu benzină,
în cea mai bună execuție!
Execuție promptă.

Surányi Victor

inginer tehnic diplomat,
fabricant de mașini agricole
Bpest, VI., Teréz-körut 21.

Cereți catalog.

Telefon 184.

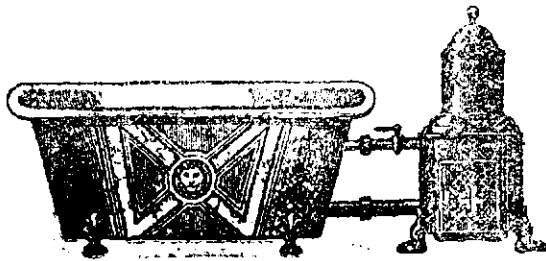
Premiat de mai multe ori.

Telefon 184.

CARL PIFFL

Timișoara-Elisabetin. — Temesvár-Erzsébetváros. — Hunyadi-u. nr. 14.

Recomandă obiec-
tele sale foarte fru-
moase și solide de
tinichiglerie și
anume: vane de
scăldat, de șezut
și pentru copii, —
scaune pentru scăldat
încălzitoare și vane

de scăldat după cel
mai bun sistem (sistem
proprie) Lăzi pentru
lemn și pentru cărb-
buni și alte obiecte de
metal: precum ciu-
bere, ulcioare și cni.
Catalog de prețuri
la dorință gratuit.

Apoi litere de tinichea și de cositor, inscripții de metal, tablă cu numărul casei
și cu numele străzii, mărci și firme de ține. Conduct pentru apă, aranjări pentru
— — baie și closete engleze cu neîntrecutul aparat „Temes“.

Acoperi de case și turnuri, globuri și cruci. — Ucenici se primesc cu condițiuni foarte bune.

INGRIJIREA FRUMUSEȚII.

Regeneratorul pentru păr (Galdys) nu se ține de plicticoasele medicamente anunțate de alătea ori, cu toate că pe terenul acesta își reclamă primul loc, fiind cel mai bun dintre mijloacele pentru păr. Cu folosirea lui au ajuns la rezultate miraculoase. Femei și artiste din lumea mare prin scrisori de recunoștință dau expresia cea mai măgulitoare preparatului despre mulțămirea lor.

Regulatorul »Gladys« întinereste în scurtă vreme părul încăruntit și îi redă culoarea și strălucirea originală tinereții.

O sticlă 2 cor. 40 fil.

Medicamentul pentru creșterea părului »Gladys« e mijloc sigur contra căderii părului și a boalelor de cap. Promovează în mod miraculos creșterea și întărirea părului iar părul căzut îl înlocuiește bogat. Impedecă fracturarea părului. Cu un cuvânt întărește rădăcina, ca udatul florile. — O sticlă 3 coroane.

Tovarășul acestuia e **splritul pentru cap »Gladys«**, care împedecă formarea mătreții și jupoierea pielii. — Prețul 2 coroane.

Le pregătește farmacia la »Impăratul Roman« alui

VIG BÉLA, BUDAPEST II. F6-utca 54.

STEFAN SLADECK IUN.
FABRICĂ DE MOBILE
VİRSET
strada
Kudritzer No. 44-46.

: Cea mai renumită :
mare fabrică
de mobile
din sudul Ungariei
(Versecz).

Pregătește mobi-
lele cele mai mo-
derne și luxoase
cu prețuri foarte
— moderate. —

Mare depozit de plane
excelente, covoare, per-
dele, țesături foarte fine
— și mașini de cusut. —

IGNA DEMIAN

coloratură de haine,
curățitorie chimică,
și mașină cu aburi de
spălat rufe albe în
UJ-SZENT-ANNA.

Colorez (văpsesc) și curăț chemic: toffelul de vestminte bărbătești, femeiești și copilărești, pardesii și paltoane, în întregime fără nici o desfacere, stofe pentru mobile, perdele, dantele, broderii, mănuși, borangi-curii etc. În rufăria mea, ajustată bogat, se spală curat ca zăpada, fără materii mistuitoare, în deosebi gulere și manșete, cămăși bărbătești, etc., cari prin mașinele mele de călcat ajung la un luciu încât nu se pot deosebi de cele mai noi. — Comandele cu posta se expediază punctual și cu acurateță.

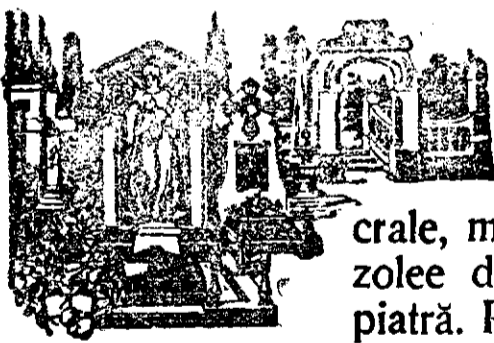
Filiala în Arad, la

Iosif Ștefan, pe plața Tököly.

(în casa bisericii române).

NAGY JÓZSEF, sculptor.

Fabrică cu instalații electrice pentru orice mobile de marmor, granit, sienit și marmor de labrador. — Brașov—Brassó.

Primește orice lucrări de sculptură, precum și pietre sepulcrale, monumente, mauzolee din orice fel de piatră. Prețuri moderate.

Magazie de articlii pentru biserici și preoți.

GEORGE JANGOVICI

ARAD,

Forray-utca Nrul 2.

Aduc la cunoștința onoratului public că au sosit

noutățile de toamnă

în stofe, mătăsuri, delainuri, zetyruri, cretoane, batisturi și multe alte articole cari nu se pot toate înșira.

Cea mai bogată magazie în articlii pentru sfintele biserici și preoți

Postavuri de reverenzi, brîuri preoțești, roșii, vânate și negre.

Ciorapi împletiti în temniță.

„LANER“ cremă neunsuroasă.

Cel mai nou product higienic pentru curățirea părului și înfrumusețarea lui. Înlătură petele galbene, bucele pricnuite de înfierbânteli, sgrăbunțe și alte necurățenii de piele. Crema aceasta ziua se poate folosi mult mai cu succes. I teglă I coroană.

„Laner“ pudră. E non plus ultra pudrei. Bună la baluri, saloane și de zilnic folos, care acopere încreșturile și e cu totul nesticăcioasă. În culorile: roză, albă și cremă I cutie I coroană.

„Laner“ săpun 1 bucată 60 fileri.

„Laner“ pastă pentru dinți 1 doză, 1 cor.

„Laner“ apă pentru gură Bună pentru dinții scorburoși și gingiile bureșoși, contra mirosului greu de gură. I sticlă cor. 1.60; jumătate sticlă, 80 fileri.

„Laner“ esență pentru păr Excelentă pentru înlăturarea măreței și contra căderii părului I sticlă, 1 cor. 30 fileri

„Laner“ pomadă pentru creșterea părului. I teglă 4 coroane.

„Laner“ vâpseală pentru păr pentru a colora în negru, brunet or în blond părul sur și cărunț. Nereușita colorii e exchisă La comande să se noteze că părul încărunțit în ce colorare să se vâpsească (negru brunet). Un carton 4 coroane

„Laner“ apă care face părul blond Pentru a văpsi în timp scurt, în băl, aurii, părul blond, roșu, chiar și brunet ori negru. I sticlă 4 cor.

Discretă și zilnică expediție cu poșta. — Telefon 476.

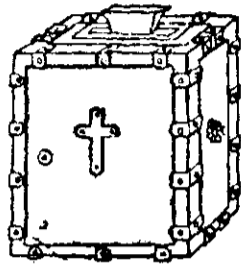
Pentru înconjurarea contrafacierilor numai „Preparatele lui Rudolf Laner“ ieșite din farmacia sa ca valoare și se pot căpăta la

Farmacia „Maria ajutătoare“ a lui Rudolf Laner, Temesvár, Gyárváros F6-ut 70.

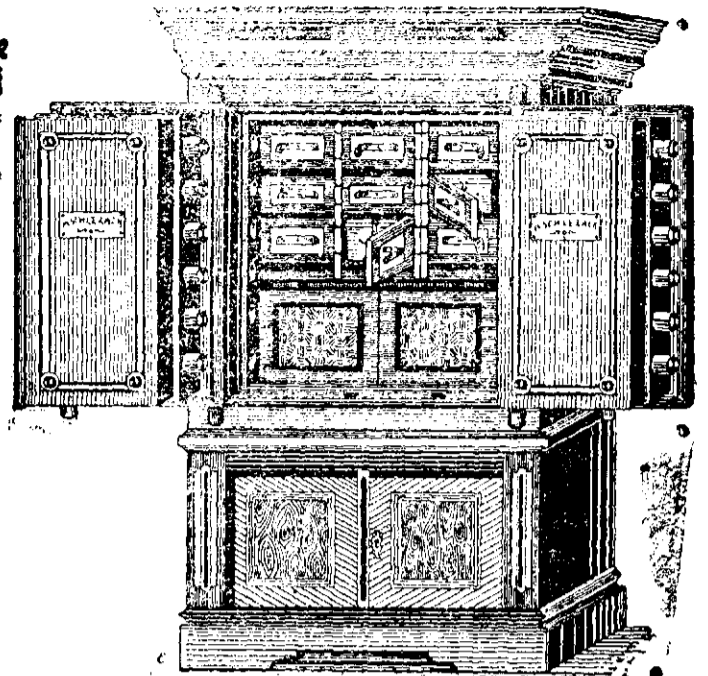
A. SCHLEZACK fabrică de casse pentru bani și tresoare în

Sibiu-Nagyszében, Lederer-g. 2.

Fabrică casse cu sertare din scyolith și asbest incombustibile, recunoscute de cele mai bune. Sertare și casse panțerate sigur din antogen și thermit, camere panțerate, casse pentru acte, casete, prese pentru copiat, lacăte de siguranță, etc.

Referindu-vă la ziarul nostru vi-se trimite prețuri curente gratuit și porto fr. Fabricare din materialul cel mai bun.

OH! DOAMNE!

Mă 'nădușe afurisita de tusă.

In contra tusei, răgușelei și flegmei s'a dovedit de cel mai bun mijloc

Pastilele-Egger

cari nu strică apetitul și au un gust excelent.

— Prețul unei cutii 1.20 cor. —

— O cutie de probă 50 fileri. —

Depozit principal la:

farmacia „NADOR“ gyogytár Budapest, VI., Váci-körut 17.

SĂ TRĂIASCĂ!

„Pastilele lui Egger“ m'au v. ndecat îngrabă!

Se poate căpăta în Arad la farmaciile: Berger Cyula, Földes Kelemen, Hauer Lajos, Hajós Árpád, Krebsz Géza, Kárpáti János, Ring Lajos, Rozsnyay Mátyás, Vojték Kálmán și la drogeriile: Nestor Hanzu și Vojték és Weisz. — In Gyorok la farm.: Masznik Dániel. — M. Pécska: Adler Gy. Lajos. — O. Pécska: Ioan Rocsin. — Simánd: Csiky Lukács. — Sikszon: Füredi Ede örök.

Câteva cuvinte asupra boalelor secrete

Este trist, — dar în realitate adevărat că în vremea de azi e bătătoare la ochi mulțimea acelor oameni, a căror sânge și sucuri trușești sunt atrofiate și cari în urma nșurinței din tinerețe și prin deprinderi rele și-au sdruncinat sistemul nervos și puterea spirituală. E timpul suprem ca acestel stări îngrozitoare să se pună capăt. Trebuie să fie cineva care să dea tinerimei deslușiri binevoitoare, sincere și amănunțite în tot ce privește viața sexuală — trebuie să fie cineva cărui a oamenilor să-și încredințeze fără teamă, fără sfială și cu încredere necazurile or secrete. Dar nu e în ceajuns însă a destăinui aceste necazuri ori și cui, ci trebuie să ne adresăm unui astfel de medic specialist, conștiincios, care știe să dea asupra vieții sfaturi bune sexuale și știe a ajuta și morburilor ce deja eventual există, atunci apoi va încetă existența boalelor secrete.

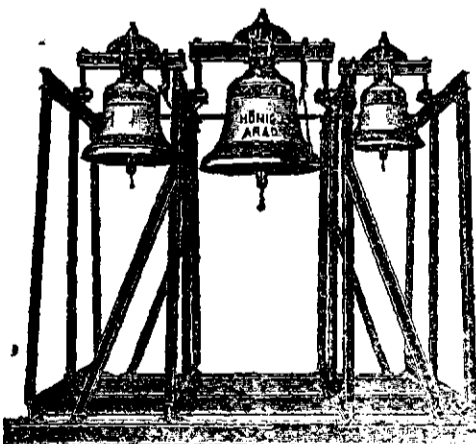
De o chemare atât de măreață și pentru acest scop e institutul renumit în toată tara al Dr.-ului PALOCZ, medic de spital, specialist, (Budapesta VII, Rákóczi-ut 10), unde pe lângă discreția cea mai strictă, primește ori cine (atât bărbații cât și femeile) deslușiri asupra vieții sexuale, unde sângele și sucurile trușești ale bolnavului se curăță, nervii i-se întăresc, tot organismul iuse eliberează de materiile de boală, chinurile sufletești i-se înlătesc.

Fără conturbarea ocupațiilor zilnice dr. PALOCZ vindecă deja de ani de zile repede și radical cu metoda lui proprie de vindecare, chiar și cazurile cele mai negleșite, ranele sifilice boalele de țevă, bșică, nervi și șira spinării, începăturile de confuzie a minții, urmările onanței și ale stălișului, erecțiunile de spaimă, slăbirea puterii bărbătești (impotența), vătămăturile, boalele de sânge, de piele și toate boalele organelor sexuale femelești. Pentru femei e sală de așteptare separată și eșire separată. În ceoace privește cura, depărtarea nu este piedecă, căci dacă cineva, din orice cauză, n'ar putea veni în persoană, atunci i-se va da răspuns amănunțit foarte discret prin scrisoare (în epistolă e de ajuns a se înlătură numai marea de răspuns). Limba română se vorbește perfect. După încheierea curei, epistolele se ard, ori la dorință se retrimite fie-că-uia. Institutul se îngrășește și de medicamente speciale. Vizitele se primesc începând dela 10 ore a. m. și până la 5 ore p. m. (Duminea până la 12 ore a. m.) Adresa: Dr. PALOCZ, medic de spital, specialist, Budapesta, dela I Nov. IV., Muzeum körut 13.

Frideric Hönig

Arad, strada Rakoczi Nr. 11-28.

Premiat la 1890 cu cea mai mare medalie de stat.

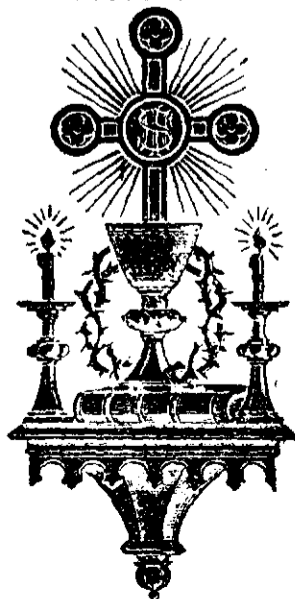

turnătorie, fabrică de clopote și metal, aranjată pe motor de vapor

Fondat la 1840.

Cu garanție pe mai mulți ani și pe lângă cele mai favorabile condiții de plătire — recomandă clopotele sale cu patentă ces. și reg. invenție proprie, cari au avantajul că lață cu ori-ce alte clopote la turnarea unui și aceluiși tare și cu șunet adânc — se face o economie de 20—30% la greutatea metalului. Recomandă totodată clopote de fer ce se pot învârti și postamente de fer, prin a căror întrebuințare clopotele se pot scuti de crepat chiar și cele mai mari clopote se pot trage fără să se clătine turnul. Recomandă apoi transformarea clopotelor vechi în coroană de fer, ce se poate învârti cum și turnarea din nou a clopotelor vechi, sau schimcarea lor cu clopote nouă pe lângă o suprasolvire neînsemnată.

Liste de prețuri și cu ilustrațiuni — la dorință se trimite gratis.

Dipl. de onoare Lovrin 1902.

Medalia de aur Timișoara 1891.

SZUBOTHA SANDOR

pregătitor de odăjdii și ajutorul bisericești.

Intemeiat la 1888

Telefon pentru comit. și oraș 488.

Liferantul excel. Sale episcop Dessewffy din Cenad.

TIMIȘOARA-CETATE

În colțul străzii Lonovics și Jenő főherceg, vis-à-vis de hotelul «Hungaria».

Recomandă magazinul său bogat în atențiunea binevoitoare atât a preoților cât și a acelor, cari voesc să cumpere pentru biserică capele, sau societăți de înmormântare

odăjdii, steaguri, cruci, statue

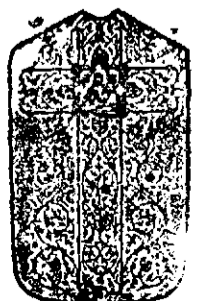
- sau altfel de ajusturi bisericești -

tot astfel marea său asortiment pentru materiale

— necesare la formarea ajustărilor bisericești. —

Pentru liferările mele iau răspunderea.

— Servesc bucuros cu catalog ilustrat. —

Telefon 670—579.

Telefon 670—579.

Inainte de ce ti-ai fi cumparat

lemnele de trebuință **foc** pentru

cereți deslușiri asupra prețului,

căci eu nu numai că

vînd cele mai ieftine

lemne de foc

prima calitate

ci pentru un florin de stîngen le și tal cu fe-
restrăul propriu circular.

Așteptând binevoitorul sprijin, sînt

Cu deosebită stimă:

PETRU NOVAC,

negustor de lemne în

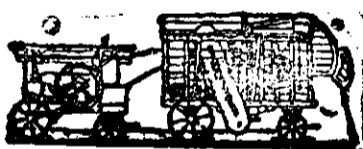
Arad, Óvár-tér 10 (lângă pod) și Teleky-u 4.

Lemne de foc mărunțate expedez acasă.

Renumita fabrică de automobile de motoare

THE CAMPBELL

— furnizează cele mai rezistent clădite —

**motoare și
locomobile**de benzină,
olei brut,
gaz și
gaz condensat.Cea mai sigură
mai ieftină și
regulată funcțio-
nare. — Prețuriieftine, condițiile
cele mai avan-
taajoase de plată.
Garantie deplină

Agentura generală:

Victor Korányi, Budapesta, VI.,
Str. Franz Liszt No. 9.
64. Telefon 64.

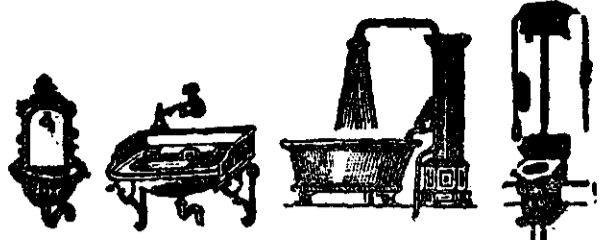
Cel mai vechi cel mai mare și cel mai vrednic de încredere

magazin de saci și pânze de dril.Sfori, găitane, mregi, pânze de in și cânepă,
fânii economice, fabricație proprie, tocuri pentru așter-
nut de păr de cal împletit. — fabricație de storuri.Tartane de lână și maltrapuri pentru
cai, depozit de fabrică în covoare.

— Prospecturi de prețuri la cerere, se află la firma: —

Erdélyi és Bácskai **Reich B. K. Fia és Tsa**
iparáru raktár ::

Arad, Piața Andrásy Nr. 6. — Telefon Nr. 649.

**Apa-
ducte.**Cei ce doresc apaducte ieftine să se adreseze la antepriza lui
Pichler Ignátz, Cluj, Szép-u. I.

cunoscut atât în Budapesta cum și întreagă țara. Telefon Nr. 779.

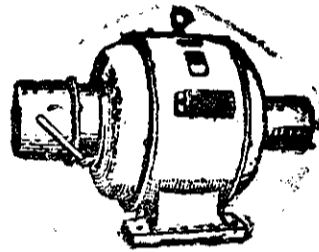
— Primește pelângă garanție orice lucrări din acest ram ca introducerea de
apaducte și canalizare trebuincioasă pentru castele, comune, spitale, casărmi
și școale. — Specialist în sondaj. — Primește pe lângă condiții avantajoase
ținerea în ordine și repararea caselor în cursul unui an. — Prospecte gratuit.

Telefon Nr. 991.

Telefon Nr. 991.

Cea mai ieftină sursă pentru cumpărarea de motoare
— — electro-dinamice e fabrica electrotehnică — —**HINTERSEER és BARTH**

Timișoara-Józsefváros, Rozsa utca Nr. 47.

Avantajele fabricațiilor noastre. Efect mare, bucium
— cu giulele, neînsemnată consumație de curent. —Primim repararea specială a mo-
toarelor electrice și mașinilor dy-
namice de orice fabricație. Micilor
industriași I.ferăm garnituri întregi
de mașini pe lângă avantajoase
condiții de plată. Prospect și pre-
țuri curente, referindu-vă la zia-
rul acesta se trimite gratis și franco.

Fondat în anul 1882.

Telefon No. 688.

BRUCKNER LIPOT

tapețier, decorator și fabrică de mobile în

ARAD,

Andrássy-tér, tér palatul Neumann.

(Lângă cofetăria Matzky).

Recomandă mobilele sale propriu pregă-
tite, solide și de o execuție elegantă. *

Pentru camere de dormit dela 190 florini.

**NEUSCHLOSZ
BUTOR**Sufragerie (prinzitor),
dela 140 florini.Garnituri de salon,
dela 95 florini.Prețuri de cumpărare
:: convenabile. ::Se vînd exclusiv MOBILE
din lemn tare și vestit**NEUSCHLOSZ.**Furnisorul asociației
căilor ferate ungare.

Atelier de I-u rang.

Pianuri sau Harmoniuri

se cumppără mai bine și ieftin în cunoscutul și solidul magazin de pianuri și harmoniuri

V. Heldenberg, Sibiiu

Str. Cisnădiei 9. (vis-à-vis de Hotelul Impăratul Roman).
Intenciat la anul 1867 ca 1-a prăvălie de pianuri în Transilvania.

Mare depozit de instrumente nouă și întrebuințate: pianuri, pianine, harmoniuri cu prețurile originale de fabrică.

Sortiment bogat de pianuri de închiriat.

Plătire în rate după dorință.

Pianuri vechi să primesc ca schimb.

Primal atelier ardolean aranjat cu putere electrică pentru scobirea pietrelor și fabrică de pietrii monumentale

GERSTENBREIN TAMÁS ES TARSA sculptor și măiestru pietar.

Atelierul central al magazinei: **Kolozsvár, Dézsma-u. 21.**

Magazin de pietrii monumentale, fabricate proprii din: marmură, labrador, granit, sienit etc. Kolozsvár, Ferencz József-út 25.

Biroul Central:

Nagyszeben, Fleischer-gasse 17.

Filiale: Déva, Nagyvárad.

Hunvald Gyula

magazin de porțelanerie, articole de argint de china și lampe.

Kolozsvár, Kossuth Eajos-u. Nr. 3 (casa proprie).

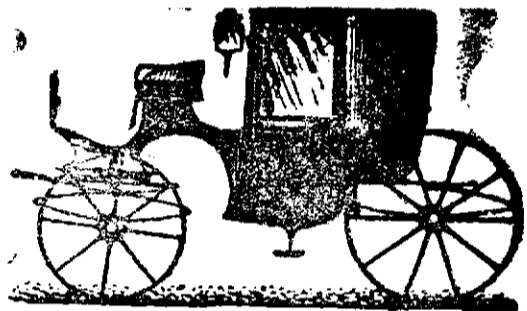
Recomandă în atenția on. public din localitate și provincie —

magazinul său nou asortat cu articole de sticlărie, porcelan, argint de china și lampe unde se găsesec obiecte de bucătărie și sufragerie dela cele mai simple până la cele mai lusoase, din argint de china, apoi lampe de tavan pentru saloane și sufragerii pe lângă prețuri moderate. Lucrări de edificație se efeptuesc cu acurateță. Serviciu culant și foarte punctual.

MAJOROS JÓZSEF

fabricant de trăsuri

Lugoș, Str. Andrei Nr. 5.

Magazin permanent de trăsuri noi și — prefăcute. —

Reparături și orice lucrări din ramul acesta se efeptuesc repede și prompt. Lucru bun, serviciu solid și conștiințios

MOBILE BUNE

cu prețuri favorabile

se găsesec în fabrica de mobile a lui

Reisz Miksa

Békéscsaba.

în

Nagyvárad

Sas-utca Nr. 7.